

Valtuuston
kevätkokous
14.–15.5.2025

Pöytäkirja

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Sisällysluettelo

Pöytäkirja	2
Osallistujaluettelo	51
Esityslista	55
Puheenjohtaja Annika Rönni-Sällisen puhe	56
Valtuuston päätöslausuma	60

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Aika: 14.5.2025 klo 13.00–16.53
15.5.2024 klo 9.00–13.25

Paikka: Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Läsnä: Sami Viitasaari valtuuston puheenjohtaja
(kokouksen puheenjohtajana pöytäkirjan kohdat 1–6)
Christa Pessi valtuuston 1. varapuheenjohtaja
(kokouksen puheenjohtajana pöytäkirjan kohdat 7–8)
Suvi Röntynen valtuuston 2. varapuheenjohtaja
(kokouksen puheenjohtajana pöytäkirjan kohdat 9–15)

55 valtuuston varsinaista jäsentä

4 henkilökohtaista varajäsentä

10 yleisvarajäsentä

18 hallituksen jäsentä

PAMin henkilökuntaa

Heidi Lehikoinen sihteeri

Anu Valve sihteeri

1. Kokouksen avaus

Valtuuston puheenjohtaja **Sami Viitasaari** avasi valtuuston sääntömääräisen kevätkokouksen 14.5. klo 13.00 avauspuheella:

”Hyvät PAMin valtuuston puheenjohtajat sekä valtuutetut, arvoisa johtoryhmä, mahtavat PAMin työntekijät sekä muut kokousvieraat. Kuulin, että Purran saksimisen seurauksena YLE on rahoitusleikkauksien vuoksi joutunut lopettamaan monia ulkomaille suuntautuneita kuvausmatkojaan. Jatkossa mahdollisimman paljon kuvauksia ollaankin tekemässä ihan täällä meidän kotoSuomessamme. Avara luonto -työryhmä olikin vaikean tehtävän edessä, kun aiemmin oli totuttu dokumentoimaan myrkkysammakoiden kutemista tai jättiläispytonien ruuan sulattelua taikka biisonien preeriavaellusta, niin nyt nämä loppuisivat ja työryhmän pelkona olikin, ettei täältä Suomesta löydy ihmisiä kiinnostavia aiheita. Metsää on kyllä kaikissa vihreän sävyissä ja maailman puhtaimpia vesiäkin meiltä löytyy, mutta ne eläimet... Eipä täällä oikein mitään jänniä ja vaarallisia eläimiä ole tai niin ainakin työryhmä luuli.

Sattuipa niin, että yhtenä päivänä Avara luonto -työryhmän kokoukseen eksyi varsin viisas ja kaikki tietävä Elinkeinoelämän keskusliiton johtava henkilö, joka kertoi, että meillä Suomessa pesii maailman vaarallisin nisäkäs, erityisesti yksi sen alalajeista aiheutti jatkuvaa pelkoa ja suurta vahinkoa. Lajin leviämisen estämiseksi oli jo tehty monia temppuja. Oltiin suunniteltu, että kun lajin elintilasta tehdään tarpeeksi vaikeaa, ongelma poistuu kuin itsestään. Työryhmä tietysti ihmetteli, mikseivät he olleet kuulleetkaan tällaisista viheliäisistä otuksista. EK:n johtava henkilö kertoi, että hän on kyllä tästä ongelmasta puhunut ihan valtion ylintä päättävää elintä, paino sanalla elintä, myöden ja sen seurauksena toimenpiteisiin on ryhdytty, että tämän lajin menestyminen loppuisi. Hän oli myös kirjoittanut kirjalliset ohjeet, joita noudattamalla ongelmasta päästäisiin eroon. Opu nimettiin hallitusohjelmaksi tai oikeastaan hallitusohjelman erityisliitteeksi, eikä sitä jaettu kaikille nähtäväksi. Ei haluttu luoda paniikkia ympäristössä, eikä kertoa rehellisesti, mitä tässä ollaan tekemässä. Tässä liitteessä mainittiin tämän viheliäisin lajin erityispiirteenä kyky luoda

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

joukkovoimaa sekä järjestää kontrolloituja iskuja tarkoin mietittyihin kohteisiin. Myös muuntautumiskykyä hämmästeltiin, kun normaalissa arjessa he näyttivät kuin keiltä tahansa muilta lajitovereiltaan, mutta aamuyön hämärinä tunteina (ja parin viikon varoitusajalla) nämä saattoivat hiipiä kauppojen ja tehtaiden liepeille punaisiin liiveihin pukeutuneina. Viisas ja kaikki tietävä EK:n johtaja kertoi, kuinka nämä röyhkeiksi muuttuneet duunarit ja niissäkin ne vaarallisimmat yksilöt eli ay-duunarit (latinaksi problema socialis) vaativat toistuvasti vuoden ja kahden välein riittävää palkkaa, reilumpia työehtoja ja hyvää onnellista elämää. Tämä oli kohtuutonta EK:n johtajan mielestä ja olihan ilmassa merkkejä, että ay-duunareita alkoi muuttamaan heidän naapurustoonsa ja ajelemaan samanlaisilla kulkupeleillä kuin he, eikä edes vaatetuksenkaan perusteella eroa tahtonut nähdä. Tämän seurauksena, liitteen antamin ohjein, ryhdyttiinkin toimiin, joilla duunarit saataisiin ajettua pois nurkista, heidän elonsa ja olonsa saataisiin turvatommaksi, työn ja vapaa-ajan yhteen sovittamista vaikeutettua tai oikeastaan vapaa-ajan poistamista kokonaan ja ylipäänsä epävarmuutta lisättyä. Sitä kautta oppisivat olemaan tyytyväisiä ja pysymään hiljaa.

Johtajan oppaassa alistettu duunari on tehokkain, eikä onnellisuus tuo mitään lisäarvoa. Kävi kuitenkin niin, että duunarien sitkeys ja sinnikkyys aliarvoitiin, eikä suoritetuilla toimenpiteillä onnistuttu täysin tavoitteissa. Tämän seurauksena panoksia päätettiin korottaa, koko ay-alalaji tuli saada poistettua. Nyt ollaankin tilanteessa, jossa ammattiliitojen järjestäytyminen laitetaan koetukselle. Tehdään kaikki mahdolliset ja jopa mahdottomat toimet, jossa liittojen duunareille tuoma turva saadaan lopullisesti nujerrettua siihen pisteeseen, ettei joukkovoimalla enää ole sitä sen mahdollistamaa voimaa. Ettei enää tulla säännöllisesti ruikuttamaan ja vaatimaan parempaa elämää. Ettei vaadita edes sitä, mistä on aiemmin yhdessä sovittu.

Hyvät valtuutetut, te olette jossain määrin uhanalaisia. Taistelu olemassaolostamme on todellinen. Elämme hetkessä, jossa aivan liian monta hyvää asiaa on murskattu yksipuolisen sanelun ja yksipuolisesti laadittujen lakien seurauksena. Pahoinvointi yhteiskunnassamme on silmin nähtävää, enkä puhu vain työntekijöiden puolesta, vaan myös yrittäjien ja yrityksen. Firmoja kaatuu pahemmin kuin laman aikana. Ei riittänyt rikkaiden rahat pitämään yhteiskuntaa pystyssä.

Käsittämätöntä, ettei Suomen hallituksessa nähdä tätä elämän tosiasiaa ja peruuteta suunnitelmia. Yhteiskunta tarvitsee meitä kaikkia, myös meitä punaliivisiä PAMilaisia. Siksi valtuuston puheenjohtajana esitänkin vienon kehotuksen teille. Lisäännyttään. Ja jotta suunnitelmat lisääntymisestä eivät vain jää kiihkeiksi hetkiksi Tulisuuodelman tanssilattialla, huolehditaan kotiin palattuamme, että jokainen oman työpaikkamme kesätyöntekijä tai määräaikainen duunari tulee kontaktoitua PAMin liittymislinkillä.

Yhdessä parempaa. Antoisaa kokousta meille kaikille”.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin kokouksen avaushetkellä läsnä olleet henkilöt. Osallistujalista on pöytäkirjan liitteenä.

Merkittiin tiedoksi, että yleisvarajäsenen Minna Salberg nousi äänivaltaisiksi tässä kokouksessa ja myöhemmin kokouksen aikana yleisvarajäsenet Paula Soronen, Markku Tulisalo ja Taina Ahinko nousivat äänivaltaisiksi.

3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden ehdot:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Laillisuus

Palvelualojen ammattiliiton sääntöjen 6 § 13. kohdan mukaan valtuusto pitää vuosittain kaksi varsinaista kokousta. Kevätkokous pidetään touko-kesäkuussa ja syyskokous marras-joulukuussa.

Kokouskutsut

Sääntöjen 6 § 14. kohdan mukaan valtuuston varsinaisesta kokouksesta on lähetettävä osastoille, yhteisöjäsenille ja valtuuston jäsenille kirjallinen ennakkoilmoitus viimeistään yhdeksänkymmentä (90) päivää ennen kokousta. Lopullinen kokouskutsu valtuuston varsinaiseen kokoukseen on lähetettävä kirjallisena valtuutetuille ja tiedoksi osastoille ja yhteisöjäsenille viimeistään kaksikymmentäyksi (21) päivää ennen kokousta.

Ennakkoilmoitus tästä kokouksesta on lähetetty valtuutetuille, osastoille ja yhteisöjäsenille 16.1. päivätyllä kirjeellä.

Lopullinen kokouskutsu on lähetetty valtuutetuille 15.4., ja se on annettu tiedoksi ammattiosastoille ja yhteisöjäsenille samana päivänä.

Päätösvaltaisuus

Sääntöjen 6 § 8. kohdan mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista ja enemmistö jäsenistä on paikalla kokouksessa.

Todettiin, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

4. Kokousvirkaillijoiden valinta

4.1. Sihteerit (2)

Valittiin kokouksen sihteereiksi toiminnanjohtaja Heidi Lehikoinen ja hallintosihteeri Anu Valve.

4.2. Pöytäkirjantarkastajat (2)

Valittiin kaksi pöytäkirjantarkastajaa alueiden esitysten perusteella:

1. Taina Kainulainen (Keski-Suomi-Pohjanmaa)
2. Arvo Mäkilä (Lounais-Suomi)

4.3. Ääntenlaskijat (5)

Valittiin ääntenlaskijat alueiden esitysten perusteella:

1. Markku Tulisalo (Keski-Suomi-Pohjanmaa)
2. Tiina Koivisto (Pohjois-Suomi)
3. Roni Rewell (Lounais-Suomi)
4. Jouni Kellaranta (Helsinki-Uusimaa)
5. Anita Jääskeläinen (Häme-Kaakkois-Suomi)

Ääntenlaskijoiden puheenjohtajana toimi Markku Tulisalo.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

4.4. Menettelytapavaliokunta

Valittiin menettelytapavaliokunta, jonka muodostivat Annika Rönni-Sällinen, Heidi Lehikoinen, Risto Kalliorinne, Sirpa Leppäkangas, Jukka Mattila, Merja Westman ja valtuuston puheenjohtajisto Sami Viitasaari, Suvi Röntynen, Christa Pessi sekä kokouksen sihteeri Anu Valve.

4.5. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (7+1+1)

Valittiin päätöslausumavaliokunnan jäsenet alueiden esitysten perusteella:

1. Mira Koskinen (Helsinki-Uusimaa)
2. Petri Ylä-Jääski (Häme-Kaakkois-Suomi)
3. Venla Männistö (Itä-Suomi)
4. Marjukka Turunen (Lounais-Suomi)
5. Lauri Iso-Lähteenmäki (Pirkanmaa)
6. Jonas Frilund (Keski-Suomi-Pohjanmaa)
7. Harri Juopperi (Pohjois-Suomi)

Hallitus oli valinnut Melina Mäkelän edustajakseen päätöslausumavaliokuntaan. Sihteerinä toimi yhteiskuntasuhteiden vastaava Elin Blomqvist-Valtonen.

5. Kokoussääntöjen hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle kokoussäännöt.

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle laadittu esityslista, joka on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtajaksi vaihtui **Christa Pessi**.

7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu

Kuultiin liiton puheenjohtaja **Annika Rönni-Sällisen** ajankohtaiskatsaus. Rönni-Sällisen puhe on pöytäkirjan liitteenä.

Ajankohtaiskatsauksen päätteeksi käytiin yleiskeskustelu.

Harri Juopperi (Pohjois-Suomi) palasi puheessaan kuntavaaleihin. Juopperi onnitteli jokaista kuntavaaleissa ehdolla ollutta demokratian sankaria. Hän totesi, että PAM tuki kaikkia kuntavaaleissa ehdolla olleita jäseniään, toisia enemmän ja toisia vähemmän. Miten liiton antama tuki näkyy päätöksenteossa? Saadaanko meidän jäsenten rahoille vastinetta? Moni aktiiveista pääsikin vaikuttamaan oman kuntansa valtuustoon ja ehkä myöhemmin vielä valittaviin lautakuntiin ja muihin hallinnollisiin luottamustehtäviin. Miten PAMin jäsenten asiat tulisivat mahdollisimman hyvin kuulluksi? Voisiko liitto tukea ja avustaa valittuja valtuutettuja ja muissa hallinnollisissa luottamustehtävissä olevia jäseniämme, niin että he saisivat mahdollisuuden tehdä parhaita mahdollista päätöksentekoa palvelualojen työntekijöiden hyväksi, Juopperi kysyi.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Juopperi oli myös huolissaan PAMin jäsenkehityksestä, joka kulkee aina vain huolestuttavampaan suuntaan, vaikka aktiiviset luottamushenkilöt ja ammattiosastot tekevät monin paikoin hyvää jäsenhankintaa ja järjestämistyötä. Jäsenhankintaan tuleekin kannustaa ja siinä tulee tehdä aina uusia toimia jäsenhankinnan parantamiseksi.

Koska ihmisiä johdetaan parhaiten edestäpäin ja omalla esimerkillä, Juopperi haastoi PAMin johtoporasta ja hallintoa johtamaan joukkoja edestä. Hän kertoi kuulleen juttuja liiton legendaarisesta varapuheenjohtajasta Kallesta, joka muisti tarjota jäsenyyttä jokaiselle myyjälle, tarjoilijalle ja siivojalle, joita sattui kohtaamaan. Myöskään Oulun ja Lapin entinen aluepäällikkö Paula ei tehnyt yhtään kauppareissua, etteikö hän olisi tarjonnut uudelle myyjälle jäsenyyttä, Juopperi totesi. Nykyiset some-alustat antavat johtajille suoran kanavan puhua omille aktiiveille ja muille seuraajille. Ottakaa se haltuun ja näyttäkää miten paljon arkipäivässä teette jäsenhankintaa ja miksi se on tärkeää, Juopperi kehotti.

Kun jäsenvirta liittoon saadaan kuntoon, on tärkeää huolehtia myös siitä, ettei perälauta vuoda. Juopperi kysyi, onko jäsenpalvelu riittävän laadukasta ja tarpeeksi tasapuolista kautta Suomen? Valitettavasti usein kuulee juttuja, että samaa asiaa kysyttäessä saa eri aluetoimistolta erilaisen vastauksen. Valitettavan usein kuulee myös jäsenhankintaa tehdessä, että erosin PAMista, kun en sieltä saanut apua. Mihin PAMin tavallinen rivijäsen voi valittaa, jos kokee, että ei saanut oikeanlaista tai riittävää apua työelämänsä ongelmiin? Me aktiivit aina tunnemme jonkun PAMin ison kihon kelle voimme valittaa, jos ei kokenut saavansa oikeanlaista palvelua liiton taholta, mutta rivijäsenellä ei tällaista mahdollisuutta ole, koska he harvoin tuntevat PAMin hierarkiaa. Mitä rivijäsen tällöin tekee? No se toteaa, että PAMista ei saanut apua ja eroaa liiton jäsenyydestä. Nyt siis ensimmäiseksi jäsenhankinnassa iso remmi päälle, johtoa myöten ja toiseksi jäsenen palvelukokemus kuntoon niin, että hän kokee tulleen kuulluksi ja huomioonotetuksi!

Tomi Törmä (Keski-Suomi-Pohjanmaa) aloitti puheensa toteamalla: ”Työtaistelupäätöstä ei ole KEY:ssä katsottu tässä vaiheessa tarpeelliseksi tehdä esihenkilöiden osalta, vaikka keskeisissä tekstikysymyksissä ei olekaan odotetusti edistytty. Pelkästään ja vain palkankorotuksen takia työtaistelutoimiin ei ole katsottu olevan perustetta osallistua, koska esihenkilöt saavat alan palkankorotuskäytännön mukaan aikanaan samat korotukset kuin muu kaupan henkilöstö, vaikkakin vasta edellytyksin, että PAM onnistuu tavoitteissaan”. Särähti aika monella muullakin varmasti korvaan tämä KEY:n lausunto TES-kierroksen aikana, Törmä totesi. Otetaan ns. saavutetut edut vastaan osallistumatta työtaisteluihin, kun PAMilaiset on ensin tehnyt työn ja taistelleet. Samalla ammuttiin jalkaan niitä lähiesimiehiä, jotka kuuluvat PAMiin. Olisiko paikallaan vakavien keskustelujen ja mietinnän paikka KEYläisten kanssa?

TES-neuvotteluissa kaupan alalla oli laajimmat toimet mitä on nähty. Jälkeenpäin taas tuli pettyneitä kommentteja ja parranpärinää saavutettuja tuloksia kohtaan. Valitettavasti tuli kentältä huomattua, että harmillisen moni jäsenkin rikkuroi ja meni lakkojen aikaan töihin. Jopa aktiiveja tuli yllätettyä ns. housut kintuissa ja todistettua menevän töihin. Harmittaa todellakin ja pistää miettimään miksi ei enää haluta omista työehdoista taistella kuten ”ennen vanhaan”, vaikka se olisi ollut nyt tärkeämpää ja ajankohtaisempaa kuin kenties koskaan aiemmin!?

Viime aikoina on ajankohtaisista aiheista puhututtanut maan hallituksen kehysriihen päätökset. Tuli totaalinen äkkikäännös kahden vuoden leikkaamisen ja kiristysten jälkeen, jolloin rahaa ei ollut ei niin missään. Tuli mittavat 2 miljardin ”veronalennukset” ja

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

kevennykset työn verotukseen, sekä yritysten maksamaan yhteisöveroon. Siis suurimmat hyödyt menevät yhteiskunnan ”kermahyllylle” eli varakkaille, jotka pärjäävät ennestään kaikkein parhaiten. Uhraukset tekevät ne, kenellä on tarpeeksi vaikeaa. Oma lukunsa oli hallituksen toimesta päätös, jonka mukaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksujen verovähennysoikeus poistetaan. Kaiken huipuksi pääministeripuolueen laajaa tyrmistystä aiheuttanut viestintäkampanja näytti mitä mieltä ollaan ay-liikkeestä ja järjestäytyneistä työntekijöistä. Toki nyt on monesta suusta jo kuultu heidänkin ”joukoistaan” eriäviä mielipiteitä ja jopa eroamisia puolueesta. Näillä ja aiemmilla toimilla tietoisesti yritetään saada järjestäytymistä ja yleissitovuutta heikkenemään ja saamaan ay-liikettä matalaksi. Silti ammattiliitot ovat ainoa taho, joka pitää työntekijöiden puolia kaikissa käänteissä. Aina on hyvä hetki liittyä oman alan ammattiliittoon, mutta varsinkin tällaisen hallituksen aikana se on ensiarvoisen tärkeää. Yhdessä eteenpäin ja yhdessä parempaa!

Milla Sundell (Itä-Suomi) puhui kiinteistöpalvelualan palkkauksesta ja kokemusvuosilisistä, jotka ovat jokaisen kiinteistöpalvelualan työnantajan pahin painajainen. Siivoojat kysyvät toistuvasti koska PAM neuvottelee kokemusvuosilisät takaisin? Kun PAM kysyi sosiaalisessa mediassa kiinteistöpalvelualan TES-kierroksen aikana työntekijöiden kokemuksia arkipyhistä ja niiden maksamisesta, täytyikin kommenttikenttä kommentteista, joiden sisältö oli tyyliä ”missäs ne meidän kokemusvuosilisämme?” Tämä kertoo siitä, mikä alalla koetaan oikeaksi ongelmaksi. Ja tämä viesti tulee suoraan kentältä.

Nyt maaliskuussa päättyneeseen, vuoden 2023 keväällä solmittuun työehtosopimukseen oli tehty kirjaus kiinteistöpalvelualan palkkausjärjestelmän arvioinnista. Kirjauksessa todettiin, että viime sopimuskaudella olisi kehitetty palkkauksen kannustavuutta, työn tuottavuutta ja alan vetovoimaa. Mihinhän se kehitystyö jäi? Ei näkynyt ainakaan tämän kevään TES-ratkaisussa. Myös tämän kevään TES-neuvotteluissa neuvotteluosapuolet havaitsivat yhteisen tarpeen kehittää alan palkkausta. Neuvotteluosapuolet ovat kuulemma sitoutuneet tällä sopimuskaudella tekemään työtä kehittääkseen palkkausta kannustavammaksi. Tosiasia on se, että nätit kirjaukset yhteisestä tahtotilasta ei enää riitä. Tämän kevään TES-tuloksessa keskiöön nousi kiinteistöpalvelualan arkipyhäongelman ratkaisu saamalla työehtosopimukseen kaupan ja ravintolan puolelta tuttu vuosivapaaajärjestelmä. Jospa ensi neuvottelukierrokselle saataisiin oikeasti pöytään se tämän alan ihan oikea ongelma eli palkkaus kokemusvuosilisineen!

Sundell totesi, että hänelle ja varmasti koko kentälle, on aivan yhdentekevää, vaikka kokemusvuosilisä olisi työnantajalle minkälainen kirosana tahansa. Ne on saatava muodossa tai toisessa tälle alalle takaisin. Työnantajienkin on aivan turha kitistä työvoimapulasta, jos lopulta ei olla valmiita tekemään merkittäviä ratkaisuja alan vetovoiman kasvattamiseksi. Liitonkin on turha ihmetellä jäsenkatoa, jos ei kerrankin olla valmiita vaatimaan oikein isolla kädellä. Ja nimenomaan vaatimaan, ei pyytämään! On edelleen epäilemättä, että 20 vuotta alalla ollut saa samaa palkkaa, kuin kaksi kuukautta sitten töihin tullut.

Laura Hyppölä (Helsinki-Uusimaa) totesi, että oikeus koulutukseen, terveyteen, työhön ja taloudelliseen itsenäisyyteen ovat asioita, joiden puolesta ammattiyhdistysliikkeet taistelevat, kansallisesti ja kansainvälisesti. Työnantajan kauhistellessa TES-kierroksen palkkaratkaisua ja ilmoittaessaan, että sen takia joudumme tarkastelemaan käytettäviä työtunteja per yksikkö, samalla varatessaan johtoryhmälle matkaa Torontoon, on mielestäni mainio esimerkki siitä, millaisessa yhteisessä risteilyaluksessa tässä todellisuudessa seilataan. Kaikille ei taida riittää paikkoja pelastusveneeseen, eikä välttämättä edes pelastusliivejä.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

SOK:n pääjohtaja oli uutisissa asti kertomassa, kuinka verkkokauppa on täysin kannattamatonta, mutta siihen satsataan ja paljon. Jokainen meistä voi miettiä, mistä nämä satsaukset otetaan. Ymmärrän sen, että kehityksessä pitää olla mukana, mutta se tulee tehdä oikeudenmukaisesti, niin että työntekijät eivät joudu kärsimään. Eikä painosteta keksimään chatryhmissä, että kuinka saadaan asiakkaat käyttämään enemmän pikakassoja, että saadaan tunteja pois... että sun toimeentulos on sitten jatkossa vielä tiukemmassa...!

Hyppölä totesi, ettei halua täysin teilaata työnantajia. On maksettu tulospalkkioitakin, toki niin on tehty ennätystuloksiakin, ehkä heillä on vielä vähän häpyä kuitenkin olemassa vai oliko pelko mainehaitasta, kapinasta vai mitä tässä on odotettavissa?

Teollisuusliiton puolelta saimme lukea lehdistä, miten röyhkeästi työnantajapuoli on lakkoja koittanut rikkoo, on soiteltu kotiin ja tarjottu omia palkankorotuksia. Kauaksi ei jäädä kaupan puolellakaan. On pitopöydät koreana ja ylityökorvauksia luvattu, jopa tuplapalkkoja, ainakin luvattu, mutta kuuleman mukaan osa niistäkin on jäänyt maksamatta. Kiitos kaikille rikkureille tuesta ja olkaa hyvät yleissitovasta työehtosopimuksesta ja neuvottelutuloksesta.

Parantamisen varaa on myös KEY:n toiminnassa, neuvottelimme myös heille palkankorotukset ja kirjaukset. Joten toivonkin, että meidän puoleltamme tarkkailu jatkuu sinne suuntaan ja keskusteluja käydään, ketkä oikeastaan voivat olla heidän jäseniä. Lopuksi Hyppölä kiitti kuluneesta neuvottelukeväästä: hyvä me, hyvä te, hyvä meidän joukkue!

Maria Juntunen (Helsinki-Uusimaa) toi terveiset kiinteistöpalvelualalta todeten, että jos tulee kylmää kyytiä nykyisellä hallituspolitiikalla, niin ei se kiinteistöpalvelualalla muutenkaan herkkua aina ole. Hän kertoi, että oman ammattiosaston johtokunta laittoi jäsenkirjeen osaston jäsenille, samalla kysyen mitä heillä on sydämellään ja mitä he toivoisivat täällä valtuuston kokouksen yleiskeskustelussa alustamme kerrottavan. Vastauksia tuli paljon ja ne veti hiljaiseksi. Niissä kerrottiin avoimesti kohtuuttomista työmääristä, työnmitoituksen puutteesta, uhkailusta irtisanomisella, epätasa-arvoisesta kohtelusta, palkkausjärjestelmän kipukohdista, TES-tietouden puutteesta kentällä jne. Yhtään positiivista viestiä ei tullut. Kuvastuuko viesteistä työntekijöiden tuska ja pelon tunne nykyisyydestä sekä tulevasta, Juntunen pohti. Kaikille viestiä laittaneille vastattiin ja osaa neuvottiin olemaan yhteydessä omaan luottamusmieheen, työsuojeluvaltuutettuun tai aluetoimistoon asioiden lisäselvittelyä varten. Johtokunnassa pohdittiin yleisesti aiheiden antia. Ongelmat alalla ei kulminoidu vain maahan muuttaneisiin tai heihin, jotka eivät suomen kieltä puhu taikka ymmärrä. TES-tietous ja sen ymmärrys kentällä on valitettavan heikkoa.

Juntunen kysyi, kuinka saisimme kaikki jäsenet löytämään kaiken tarvitsemansa tiedon? Mitä voisimme ammattiosastona asioiden eteen tehdä? Ja ennen kaikkea ymmärtämään annetun ja jaetun sisällön? Kurssi- ja koulutustarjonta tarjonta PAMissa on hyvää. Materiaalia ja tietoa PAMin nettisivuilta löytyy usealla kielellä yllin kyllin. TESsiä ollaan tekemässä selkokielelle. Se on hieno asia. Parannusta siinäkin!

Emme saa vaipua synkkyyteen, vaikka kaikin keinoin meitä ympäriltä koitetaan murtaa. Meidän on tehtävä yksittäisenä liiton jäsenenä, ammattiosastona ja ennen kaikkea yhdessä, että myös nykyisistä jäsenistä pidetään huolta ja heille välittyy tunne, että heistä välitetään ja teemme kaikkemme parempien työolojen eteen. Yhdessä!

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Katri Ranula (Lounais-Suomi) puhui kaupan alan TES-muutoksien viemisestä erilasiin järjestelmiin. Aluksi hän kuitenkin kiitti kaikkia, että meillä on nyt uusi työehtosopimus neuvoteltuna. Olette jokainen tehneet sen eteen valtavan ison työn, joten vähintään yhtä iso kiitos kaikille tästä.

Yrityksissä on käytössä erilaisia työajan seurantaan tarkoitettuja työkaluja. Kun työehtosopimuksessa on sovittu, että uudet määräyksen astuvat voimaan seuraavan tasausjakson alusta, niin työajan seurantarjestelmä ei ole osannut tai pystynyt valmistautumaan kyseisiin muutoksiin riittävän ripeällä tahdilla. Tasausjaksojen alkamiset ja loppumiset ovat yritysakohtaisia ja näin ollen saattaa tuo siirtymäaika jäädä todella lyhyeksi. Tämän lyhyen siirtymäajan vuoksi olemme nyt tehneet työnantajan kanssa erilaisia ratkaisuja, joiden avulla saadaan uudet määräykset kuitenkin heti käyttöön ja TES-kirjaukset toteutumaan niiden vaatimalla tavalla.

Ranula toivoi, että jatkossa otetaan huomioon järjestelmien ketteryys ja lähinnä ketteryyden puute ja kirjataan siirtymäajat riittävän pitkälle ajallisesti, jotta järjestelmän toteuttajalla olisi mahdollisuus ehtiä muutokseen mukaan. TES-kirjauksia ei voida laatia järjestelmien pohjalta, vaan järjestelmien pitää taipua TES-kirjauksiin.

Timi Itkonen (Häme-Kaakkois-Suomi) puhui digitaalisuudesta todeten, että digitaalinen ammattiliitto on tulevaisuutta ja sen pitäisi olla sitä jo nyt. Hän katsoi aihetta ammattiosaston ja luottamusmiehen silmin, eikä ollut tyytyväinen Uniofyn käyttöön tai sen toimivuuteen. Edelleenkin luottamusmies ei voi lähettää palvelun kautta koottuja viestejä jäsenistölle. Miksi? Eikö tämä ole se tahtotila, jotta meillä on oma digitaalinen kanava, jota kautta viestiä jäsenistölle? Osastolla tämä onnistuu, mutta ei luottamusmiehellä. Hän totesi syksyllä valtuustossa olleen samaisessa pöytäkirjassa keskustelemassa Uniofyn toimivuudesta. Nyt puoli vuotta eteenpäin, käytettävyyden on samalla tasolla. Kyseinen palvelu ei tue riittävästi nykymuodossaan ammattiosaston tai luottamusmiehen työtä. Itkonen toivoi, että arvokas palvelu saa arvokkaat ominaisuudet. Mikäli tähän ei ratkaisua ole olemassa, tulisi palata malliin, jossa ammattiosastot lähettivät suoraan jäsenen omaan sähköpostiin osaston viestit ja luottamusmiehellä olisi tiedossa oman työpaikan jäsenten sähköpostiosoitteet.

Tuuli Elokannas (hallituksen jäsen, Lounais-Suomi) puhui sopimusyhteiskunnasta. Hän totesi, että tämä huone on täynnä järjestäytyneitä arjen asiantuntijoita, joita tulisi kuunnella kaikista niistä asioista, mitkä tekevät Suomesta turvallisen ja reilun maan elää ja tehdä työtä. Sopimusyhteiskunta on itse asiassa hyvinvointiyhteiskunta. Nämä eivät ole erillisiä asioita, ne ovat toistensa edellytyksiä. Vain neuvottelemalla, sopimalla ja toisistamme huolta pitämällä, voimme rakentaa yhteiskuntaa, jossa ihmisellä on arvo – ei vain tuottavuuden, vaan ihmisarvon perusteella. Ilman vahvaa sopimusyhteiskuntaa meillä ei olisi työehtosopimuksia. Ilman työehtosopimuksia meillä ei olisi turvaa, ei tasa-arvoa, eikä oikeudenmukaisia työsuhteen ehtoja. Kun palkansaajien ääni hiljenee, työnantajan ääni kovenee ja silloin hyvinvointiyhteiskunta horjuu.

Orpo-Purran hallituksen toimet ovat olleet vakavasti yhteiskuntarauhaa ja luottamusta horjuttavaa. Orpo-Purran hallituksen ihmisvihamielinen politiikka on sydämetöntä ja jättävän kylmää. Maamme hallitus ei ole kiinnostunut sopimisesta, vaan valmiiksi hyvin pärjäävien rikastuttamisesta, ja tämä tehdään tavallisten kansalaisten hyvinvoinnin kustannuksella. Hyvinvointiyhteiskunta tarvitsee vakauden tuomaa rauhaa, eikä se synny sattumalta. Vakaus syntyy pitkäjänteisestä yhteistyöstä. Ja juuri siksi ammattiyhdistysliike on avainasemassa. Me olemme se voima, joka estää työelämän eriarvoistumista ja turvaa

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

tuleville sukupolville reilumman yhteiskunnan. Siksi me järjestäydymme ja siksi meidän tulee järjestää. Meidän on puolustettava sopimusyhteiskuntaa. Se ei ole vanhanaikainen ajatus – se on ajankohtaisempi kuin koskaan. Nyt, kun työmarkkinoita uhkaa yksipuolinen sanelu ja heikennykset, meidän on seisottava lujina. Ei vain itsemme, vaan rakkaan kotimaamme tulevaisuuden vuoksi. Kun puolustamme sopimusyhteiskuntaa, me rakennamme siltää vakauden ja hyvinvoinnin välillä. Me emme vastusta kehitystä – me vaadimme, että kehitys on reilua. Sopimisen voima on luottamus ja tästä voimasta rakentuu hyvinvointiyhteiskuntamme perusta.

Tarja Seilonen (Valtakunnallinen) puhui apteekkialan muutoksista. Aluksi hän totesi, että kukaan tässä salissa ei ole voinut välttää lääkkeiden myynnin vapauttamista koskevasta keskustelusta. Maan hallituksella on intohimoinen tavoite saada toimiva lääkejakeluverkosto rapautettua. Kuuluu kummia perusteluja siitä, kuinka nykyisessä järjestelmässä yksityisyrityksinä toimivat apteekkarit vain rikastuvat. Ovat vuosi toisensa jälkeen verotilastojen kärjessä, maksaen tosiaan veronsa omaan kotikuntaansa. Entä jos tulevaisuudessa apteekin voisi omistaa joku muu toimija, esimerkiksi kauppa tai monikansallinen yhtiö? Minne kerätyt verot silloin päätyvät? Lääkkeiden hinnatkin ovat pysyneet viime vuodet samalla tasolla, toisin kuin monien muiden tuotteiden. Samalla apteekit työllistävät suuren määrän korkeasti koulutettuja lääkealan ammattilaisia; Suomessa on yli 800 apteekkia, joissa työskentelee noin 4700 farmaseuttia ja proviisorita sekä noin 3350 teknistä työntekijää. Apteekkien henkilöstön merkitys kansanterveydellisesti on suuri, ja kasvaa yhä edelleen, kun apteekeille suunnitellaan uusia velvoitteita. Lääkeneuvonnan antamisen lisäksi jo nyt osallistutaan rokottamiseen ja apteekeista saa myös muita palveluja, kuten annosjakelua ja lääkehoidon kokonaisarviointia. Näistä palveluista terveydenhuollon tukena on merkitystä, ei vain apteekeille, vaan erityisesti asiakkaille ja terveydenhuoltojärjestelmälle. Moni asiakas saa apteekin asiantuntijalta avun vaivaansa, eikä kenties tarvitse liittyä joukkoon potilasjonossa.

Apteekkeihin palkattua henkilöstöä ei tultaisi palkkaamaan marketteihin siinä määrin, kuin apteekit heitä työllistävät. Kaupan kassa joutuisi puuttumaan nykyisten velvollisuuksien lisäksi myös lääkkeiden myyntirajoituksiin. Kuinka perustellen kieltäytyä myymästä useaa pakkausta, kun lääkeneuvontaakaan ei saa antaa?

Lääkkeiden jakelun vapauttamisella olisi laajat vaikutukset. Apteekkiverkon supistuminen erityisesti harvaan asutuilla alueilla, mahdollisuudet lääkitysturvallisuuden varmistamiseen markettimyyntissä ja ylipäättään apteekkien toimintaedellytysten heikkeneminen terveydenhoidon osana ja tukena ovat suurimmat huolenaiheet.

Tehdään kaikkemme, että saamme jatkossakin ostaa lääkkeemme lääkealan ammattilaisilta sekä läheltä jokaista suomalaista. Lääke on lääke, ja väärinkäytettynä jopa hengenvaarallinen.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) totesi, että medialukutaito ja uteliaisuus johtavat meitä pitkin elämään. Tämä koskettaa erityisesti nuorta ja kasvavaa väestön osaa. Helvola totesi, että omalla työpaikalla ja sen ulkopuolella tämä taito on heikoilla kantimilla. Kun kahvipöytäkeskusteluissa puidaan hallituksen ajamia uudistuksia ja uusia työehtosopimuksia, saa kuulla monenlaisia lentäviä lauseita. Niitä kuunnellessa tuntuu, kuin olisin ollut vaalien alla istuvien hallituspuolueiden teltoilla kuuntelemassa suurinta huijausta populismin saralla. Kun uutisvirtaan osuu TES-kierrös, osa ei saata tietää oikeuksistaan tai velvollisuuksistaan, tai sen vaikutuksesta työelämän arkeen. Palkka edellä, se on kaiken ydin.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Kysyn usein työntekijältä, että haluatko sinä elää maailmassa, missä vastaat itse oikeuksiesi neuvottelusta heikolla perehdytyksellä juridiikkaan, ilman taustatukea ja yleissitovuutta? Monttu jää usein auki sen jälkeen, kun totean, että ilman liittoa, yleiskorotukset jäisivät pois ja palkankorotuksien puolesta voi käydä toimitusjohtajan kesken juttua. Siis ilman varmuutta toteumasta, kuten työyhteisömme kehittämissuunnitelmassa lukee, Helvola kertoi.

Kun vaikkapa ay-jäsenmaksun verovähennyksen poisto tuli puheeksi veronkevennyksien yhteydessä, moni ei edes tiennyt sen olevan vähennyskelpoinen. Tästä syystä liiton edustajina on tärkeä tehtävä nostaa itsemme korokkeelle ja nostaa rakentamamme sopimuskenttä tunnetummaksi kuin koskaan ennen, jotta emme jää jalkoihin mediakentällä.

Milla Sundell (Itä-Suomi) toivoi avoimempaa neuvottelukulttuuria. Hän totesi, että Suomella on pitkät perinteet työehtosopimustyöstä, johon koko työelämämme perustuu. Ei siis jäykkään laissa saneluun, vaan yhteistyöhön ja yhdessä sopimiseen. Sundell kertoi viime vuosina miettineensä, millä tolalla tämä yhteistyö on ja onko sitä lopulta ollenkaan.

Joka ikisellä TES-kierroksella työnantajille tuntuu aina tulevan yllätyksenä se, mitä työntekijäpuoli haluaa, eikä mihinkään tietenkään ikinä ole varaa. Miten voi olla, että yhden TES:n valmiiksi saatuaan, työnantajat unohtavat, että tämä sama show on edessä taas kahden vuoden päästä? Vai onko kyse sittenkin enemmän välinpitämättömyydestä yhteistyötä kohtaan. Aina, kun TES on saatu valmiiksi, tuntuu, että Suomessa on perinne, että vetäydytään takaisin poteroihin, eikä olla tietoisia toisen osapuolen olemassaolosta seuraavaan kahteen vuoteen. Olen kuullut, että muissa Pohjoismaissa työntekijä- ja työnantajapuolet keskusteleivat aktiivisesti myös sopimuskauden aikana. Näin kummankaan osapuolen tavoitteet eivät tule yllätyksenä, kun on taas käytävä neuvottelupöytiin. Tällaista toivoisi myös Suomeen. Kiinteistöpalvelualan työehtosopimuksessakin on ollut kirjauksia, milloin mistäkin työryhmistä, mutta liekö niitä koskaan edes perustettu tai jos on, niiden työskentely on aika näkymätöntä. Jos työntekijä- ja työnantajapuolien välillä on aitoa yhteistyötä, avoimuuden kannalta olisi aivan keskeistä, että yhteistyö näkyisi myös kentälle, eikä se näyttäytyisi aina vain kahden vuoden välein tapahtuvana riitelynä.

Toinen asia, mihin Sundell kaipasi neuvottelukulttuurissamme muutosta, on TES-tavoitteista tiedottaminen. On päivänselvää, ettei kaikkia yksityiskohtia tietenkään kerrota julkisuuteen. Kuitenkin ammattiliitot löytävät joka kierroksella joitakin keskeisiä tavoitteita, joita he julkisuudessa esittelevät. Miten monta kertaa työnantajapuoli on ylpeästi tullut tavoitteineen ulos? Ei kai kertaakaan. Syynkin me totta kai tiedämme: eiväthän he halua, että duunari tietää, mitä he todella ajavat. Mutta edelleen, avoimuuden nimissä, myös työnantajapuolella tulisi olla velvollisuus julkaista edes jotain tavoitteitaan. Joka TES-kierroksella korpeaa, kun lehdet ovat täynnä otsikoita tyyliin "ay-liikkeelle ei kelpaa se ja se" tai "PAM hylkäsi sen ja sen esityksen", mutta harva todella tietää, minkälaisia asioita työnantajat esittävät ja miksi näitä täytyy torpata.

Sundell sanoi kaipaavansa suomalaiseen neuvottelukulttuuriin muutosta: enemmän jatkuvaa yhteistyötä ja avoimempaa viestintää. Tämä puhe pitää varmaan käydä pitämässä siellä Etelärannassa!

Christa Pessi (valtuuston 1. varapuheenjohtaja, Helsinki-Uusimaa) halusi herättää keskustelua yhteistyöstä työpaikalla erilaisissa sopimusasioissa. Hän kertoi toimineensa työsuojeluvaltuutettuna lähes kahdeksan vuotta. Työsuojeluvaltuutetun työn arvostamiseen

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

olisi tärkeää panostaa myös PAMissa. Koska työehtosopimuksessa on sovittu, että luottamusmies tekee työpaikalla sopimukset, työsuojeluvaltuutettu usein unohtuvat näissä tilanteissa. Hän kertoi ymmärtävänsä luottamusmiehen roolin sopimisessa PAMin kouluttamana luottamushenkilönä.

Työsuojelun yhteistoiminnassa määritellään, että työsuojelun yhteistoiminnan osapuolia ovat työnantaja ja hänen työntekijänsä. Työnantajaa edustaa työsuojelupäällikkö ja työntekijät valitsevat työsuojeluvaltuutetut. Työnantajan ja työntekijöiden on yhdessä ylläpidettävä ja parannettava työturvallisuutta. Valvontalaissa määritellään työsuojelun yhteistoimintahenkilöt, käsiteltävät asiat ja yhteistoiminnan järjestäminen työpaikalla. Lisäksi esimerkiksi työturvallisuus- ja työterveyshuoltolaissa on säännöksiä yhteistoiminnassa käsiteltävistä asioista. Työsuojelun yhteistoiminnan järjestämisestä voidaan sopia toisinkin. Valvontalaista löytyvät asiat, joista voidaan sopia työmarkkinajärjestöjen valtakunnallisilla sopimuksilla tai sopia paikallisesti. Valvontalaissa (44/2006) on listattu työsuojelun yhteistoiminnassa käsiteltäväksi sellaiset asiat, joilla voi olla vaikutusta työntekijän turvallisuuteen, terveyteen tai työkykyyn. Työsuojeluasioita pitää käsitellä yhteistoiminnassa riittävän ajoissa. Yhteistoiminnalla pitää olla aidosti mahdollisuus vaikuttaa toimintaan työpaikalla. Työsuojeluvaaaleissa työntekijät valitsevat edustajansa työsuojelun yhteistoimintaan. Näiden kirjausten näkökulmasta Pessi ehdotti, että työntekijöiden edustusta tulee vahvistaa ja että luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun tulee tehdä yhteistyötä sopimusasioissa. Tämä varmistaisi, että työsuojelun näkökulma huomioidaan ennen sopimusten tekemistä. Valitettavasti usein työnantaja ottaa keskusteluihin vain luottamusmiehen, koska se on työehtosopimuksessa sovittu. Tässä tarvittaisiin myös luottamusmiesten apua ja näkemystä siitä, että on kaikkien hyöty, kun tulee erilaisia näkökulmia huomioitua. Yhteistyö parantaisi selkeästi myös työntekijöiden asemaa. Vaikein tilanne on silloin, jos luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun yhteistyö ei suju. Pahimmassa tilanteessa tieto esimerkiksi paikallisista sopimuksista tulee työnantajan tai työntekijöiden suunnasta, ja tämä ei varmasti ole kenenkään etu. En siis viedä luottamusmiehen sopimista pois, vaan tiivistetään yhteistyötä ja hyödynnetään yhteistä osaamista ja vuoropuhelua työntekijöiden edustajien välillä. Suuri osa paikallisesti sovittavista asioista ja muutosneuvotteluista liittyvät työntekijöiden työhyvinvointiin. Työnantajallakin on paljon erilaisia asiantuntijoita ja tukijoukkoja sopimuksia tekemässä. Yhdessä parempaa työelämää!

Lotta Alaye (Pirkanmaa) toi valtuustolle terveiset nuorilta. Tänä vuonna nuorten ohjausryhmään oli haku ja siinä valittiin ryhmään 10 nuorta. Kaikilla on erilainen tausta, laajaa osaamista ja kaikki ovat sitoutuneita tehtävään. Alaye kertoi, että Pirkanmaalla järjestettiin 2.5. opiskelijoille ja nuorille Vapun jatkot -tapahtuma viiden ammattiliiton ja muutaman poliittisen järjestön kanssa yhteistyönä. Tapahtuma oli onnistunut. Lisäksi Alaye kertoi tulevista kansainvälisistä nuorten tapahtumista: Kesäkuussa on Helsingissä pohjoismainen nuorten tapahtuma, jossa nuorten ohjausryhmä esittelee suomalaista ay-liikettä ja PAMia. Syksyllä on Etelä-Afrikassa jokavuotinen nuorten ay-vaikuttajien globaalikoulutus, johon haku päättyy huomenna.

Pirkko Lehtinen (Itä-Suomi) nosti esiin iän huomioimisen työpaikoilla. Tänä päivänä työpaikoilla toimii useita sukupolvia rinnakkain. Samassa tiimissä voi olla työntekijöitä, jotka ovat nuoria juuri uransa aloittaneet – ja toisia, joilla on takanaan vuosikymmenten kokemus. Tämä on rikkaus, mutta myös asia, joka vaatii meiltä kaikilta tietoista huomiota ja opettelua. Eri-ikäiset työntekijät tuovat työyhteisöön erilaisia näkökulmia, osaamista ja työskentelytapoja. Nuoremmat voivat tarjota tuoreita ideoita ja digiosaamista.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Kokeneemmat taas tuovat mukanaan hiljaista tietoa, pitkän linjan ymmärrystä ja kykyä katsoa asioita laajemmin. Kun nämä vahvuudet ja yhteinen tekeminen saadaan työpaikalla yhdistettyä, syntyy varmasti jotain parempaa. Mutta tämä ei tapahdu itsestään. Tähän tarvitaan ohjausta ja painotuksia sekä yhteisen tahtotilan. On huolehdittava siitä, että ketään ei syrjitä iän perusteella – ei nuoria eikä meitä ”vanhempia”. Syrjintä voi olla hienovaraista, sellaista, jota muut eivät edes huomaa. Mutta syrjitty kyllä huomaa ja tuntee sekä ymmärtää rivien välistäkin. Esimerkiksi vanhemmalle työntekijälle ei tarjota enää kaikkia koulutuksia, tai työtehtävistä karsitaan järjestelmiin liittyviä työtehtäviä sillä olettamuksella, että digiosaaminen on ns. ”last season -mallia” tai eihän se enää opi. Kysymättä oletetaan, ettei fysiikka ehkä riitäkään enää johonkin työsuoritukseen tai vuoroon. Rekrytointivaiheessa harvoin työpaikan saa yli 55-vuotias. Nuorempaa taas ei oteta vakavasti päätöksenteossa, eikä heidän ideoitaan kuunnella. Nuorten toimintamalli ehdotuksia pidetään outoina. Ei kuunnella.

On päivän selvää, että tällaiset olettamukset syövät ihmistä ja työmotivaatiota sekä heikentävät työyhteisön ilmapiiriä. Ahdistaa ja pahimmassa tapauksessa mieli horjuu. Ei ihme, että Mielenterveyden häiriöt ovat nousseet yleisimmäksi syyksi pitkiin sairauspoissaoloihin. Sairauspoissaolojen syyt toki vaihtelevat toimialoittain eri ikäryhmien välillä, mutta erityisesti nuorten 30–35-vuotiaiden työntekijöiden poissaolot ovat lisääntyneet, kun taas vanhempien yli viisikymppisten vähentyneet. Ennaltaehkäisevä toiminta, ajatusten kouluttaminen ja ohjaus on tärkeässä roolissa. Niin nuorten kuin ikääntyvien työntekijöiden kohdalla on kiinnitettävä huomiota työolosuhteisiin, jaksamiseen ja mahdollisuuteen vaikuttaa omaan työhön. On hyvä muistaa, että oppiminen ei katso ikää. Elinikäinen oppiminen kuuluu kaikille ja myös kokeneet työntekijät voivat oppia uutta ja uudistua. Kun eri-ikäiset ja eri taustaiset tekevät aidosti töitä yhdessä, jakavat osaamistaan ja arvostavat toistensa vahvuuksia, syntyy luottamusta ja yhteisöllisyyttä. Hyvä vuorovaikutus sukupolvien välillä ei synny vain sattumalta – sitä pitää ohjata ja tukea johtamisella, yhteisillä käytännöillä ja avoimella keskustelukulttuurilla. Ikä ei ole este, vaan voimavara.

Tanja Halme (Valtakunnallinen) kertoi Alkon työntekijöiden olevan huolissaan työpaikkojensa säilymisestä puolesta. Poliittiset päätökset uhkaavat Alkon asemaa. Vuonna 2024, kesäkuun 10:s päivä, 8 % alkoholituotteet tulivat myyntiin ruokakauppoihin, huoltoasemille, kioskeille, siis kaikkialle, missä alkoholituotteita myydään. Suomen hallitus mahdollisti tämän toimillaan eli prosenttirajan nostamisella 5,5 %:sta 8 prosenttiin muuallakin kuin Alkossa myytäviin käymisteitse valmistettuihin alkoholituotteisiin. Näiden tuotteiden näin laaja myyntisaatavuus on näkynyt Alkossa, eikä näkymä ole alkolaisen kannalta positiivinen. Alkon ovi on käynyt harvemmin kuin ennen, mikä tietenkin heijastaa myös myyntiin sekä työpäivien tarkasteluun suurennuslasin avulla. Nyt onkin jo suljettu 9 myymälää laskeneen myynnin vuoksi.

Eikä tässä vielä kaikki. Nyt on tehty selvitys viinien myynnin laajentamisesta. Selvityshenkilö Antti Neimala arvioi viinien myynnin laajentamisen vaikutuksia. Selvitys viinien myynnin laajentamisesta on julkaistu 16.4.2025. Selvityksessä tuodaan esille, että alkoholin aiheuttamat kustannukset ja haittavaikutukset yhteiskunnalle ovat merkittävät. Viinien myynnin laajentaminen lisäisi alkoholihaittoja. Viinien myynnin laajentaminen vaarantaisi myös Alkon toimintaedellytyksiä, sillä pelkkä väkevien alkoholijuomien myynti ei olisi kannattavaa. Selvityksen mukaan, muutos johtaisi Alkon liikevaihdon laskuun ja osingonmaksukyvyn luopumiseen. Alko maksoi valtioille osinkoa vuonna 2024 30 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin summa oli 40 miljoonaa euroa. Osinkojen laskuun vaikutti jo aiemmin

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

tehty lakimuutos, jossa sallittu alkoholipitoisuus kaupoissa nostettiin siis 5,5 prosentista 8 prosenttiin.

Alko onkin ehdottanut viinien myynnin laajentamisen sijaan, että alkoholilakia voitaisiin maltillisesti päivittää sallimalla Alkon myymälöiden olevan auki sunnuntaisin ja nykyistä pidempää lauantai-iltaisin. Nykytilanne on se, että vaikka samassa kiinteistössä marketin kanssa oleva Alko laittaa ovensa kiinni lauantai-iltaisin kello 18, pystyy marketti myymään alkoholia klo 21 asti. Viinien myynnin laajentaminen kasvattaisi alkoholin aiheuttamia kustannuksia veronmaksajille. Alkon monopolin purku saattaisi tuoda Suomeen yli 2000 työtöntä lisää, juuri nyt, kun työllisyys pitäisi saada nousemaan. Vuonna 2024 Alkossa oli henkilöstöä keskimäärin 2300. Alko täyttää 100-vuotta 5.4.2032, jää vain nähtäväksi, tuleeko tämä toteutumaan, vai haluaako Suomen valtio lopettaa omilla toimillaan toimivan monopolin.

Nea Maluwa (Helsinki-Uusimaa) puhui luottamushenkilöiden jaksamisesta ja yksin jäämisestä työpaikalla. Hän kertoi toimivansa isossa lemmikkiketjussa päätoimisena päätyösuojeluvaltuutettuna nyt noin puolentoistavuoden ajan. Tänä aikana on kertynyt paljon erilaisia tunteita ja fiiliksiä luottamustehtävää kohtaan. Kun tulín valituksi tehtävääni, joka on täysin työstä vapautettu ja tapahtuu 100 % etätyöskentelynä, oli tämä valtava muutos erittäin nopealla aikataululla. Yhtäkkiä olin aivan yksin, ilman kollegoita, asiakkaita ja itse vastuussa siitä miten työpäiväni järjestän. Tämä muutos oli minulle merkittävä ja herätti ajatuksia siitä, kuinka tärkeitä yhteisöllisyys ja vuorovaikutus ovat työssä.

Palvelualoilla työskentelevät ihmiset eivät tunnetusti ole tuppisuita; päinvastoin, me olemme sosiaalisia ja tykkäämme jutella, jakaa asioita ja tuntea yhteenkuuluvuutta, kaikki täällä salissa istuvat ovatkin oiva esimerkki siitä. Luottamushenkilönä minulla on mahdollisuus kiertää toimipisteitä ympäri Suomen. Nämä myymäläkierrokset ovatkin tämän työn suola – ilman niitä en voisi jatkaa. Aina ei kuitenkaan voi olla tien päällä ja pois kotoa sillä se on aina pois yhteisestä ajasta perheen ja ystävieni kanssa, jota ei rahassa voi mitata. Yleensä myymäläkierrokset ovat erittäin antoisia ja joskus sieltä paljastuu asioita, joita sitten lähdetään yhdessä selvittämään. Tähän väliin haluaisinkin lukea toisen nuoren työsuojeluvaltuutetun ajatuksia aiheesta: ”Tänään juuri viimeksi oli yksinäinen olo, kun istuin työpöytäni ääreen eli autoon yksin. Tiesin että minä tunnen velvollisuudekseni mennä kohtaamaan työyhteisön, jossa on koettu viikonloppuna järkyttävä ja väkivaltainen ryöstötilanne. Alkuun ne ihmettelevät, mitä mä edes teen siellä. Samoin minä. Ei kukaan neuvonut, että kuuluuko mun mennä. Mitä mun kuuluu tehdä, kun saan tiedon tällaisesta. Ei ole ketään neuvomassa, mitä mun kuuluu tällaisessa tilanteessa kysyä ja miten neuvoa. Mutta itse haluan heidän tietävän, että olen läsnä. Lopussa mä ihmettelen, että mitä mä edes tein täällä. Osasinko olla avuksi? Oliko tästä mitään hyötyä? Tähän ei vastaa kukaan. Me emme ikinä saa tietää. Ketkä meitä tukee omalla työpaikalla, kun kaikki on mustaa? Ei ole ohjekirjaa. Ei perehdyttäjää. Ollaan yksi ja ainoa. T. valtakunnallinen työsuojeluvaltuutettu”

PAMissa keskitytäänkin nyt erityisesti siihen, että työpaikoille saataisiin lisää nuoria luottamushenkilöitä. Tänä vuonna järjestetään PAMin nuorten tapahtuma ”Minustako luottamushenkilö”, jossa toivon, että näistä asioista puhutaan avoimesti. Tässä työssä usein keskittyy vain muiden työhyvinvointiin ja heidän pulmiensa ratkomiseen ja siinä sivussa helposti unohtaa itsensä. Jos minä en ole kunnossa, en ole kykenevä auttamaan ketään muutakaan. Olisi hyvä käydä keskustelua, että oma hyvinvointi ja yhteys läheisiin ovat kaiken perusta, sillä luottamushenkilön roolissa ollaan usein yksin vastuussa monenlaisten

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

haasteiden ratkaisemisessa. On tärkeää korostaa työn ja vapaa-ajan tasapainoa. Tämä työ vaatii vahvaa empatiaa ja kykyä kuunnella toisten huolia ja tarpeita. Luottamushenkilöt toimivat sillanrakentajina työntekijöiden ja työnantajan välillä. He eivät ole vain edunvalvojia, vaan myös tukihenkilöitä, jotka kuuntelevat, ymmärtävät ja tekevät töitä parempien työolojen puolesta. Heidän työnsä on keskeistä työpaikan hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta. Tämä ei ole vain lainsäädännön tai työehtosopimuksen noudattamista, vaan pyrkimystä luoda ilmapiiri, jossa jokainen tuntee itsensä kuulluksi ja arvostetuksi. Tämä on erityisen tärkeää palvelualoilla, missä työntekijät usein kohtaavat suuria paineita ja vaativia asiakaspalvelutilanteita. Kiitos kaikille näitä tehtäviä tekeville – työ on tärkeää, ja muistakaa pitää huolta myös omasta hyvinvoinnistanne, Maluwa muistutti.

Esa Hoppendorf (Lounais-Suomi) antoi positiivista palautetta kiinteistöpalvelualan työehtosopimukseen saaduista VV-päivistä, jotka kohtelevat varsinkin osa-aikaisia siivoojia paremmin, kuin entiset arkipyhät, vaikka ne astuvatkin voimaan vasta vuonna 2027. Lumilähtösopimuksesta sen sijaan on tullut huomattavasti negatiivista palautetta huoltomiehiltä, Hoppendorf totesi. Lopuksi hän pyysi lisää työehtosopimuskoulutuksia luottamusmiehille ja rivijäsenille.

Päivi Vehmas (hallituksen jäsen, Keski-Suomi-Pohjanmaa) puhui solidaarisuudesta. Työntekijöiden oikeuksia on viime aikoina heikennetty ja ay-liike yrittää tehdä kaikkensa hyvän ja reilun työelämän turvaamiseksi. Kun olemme lähentyneet muun maailman normaalia työelämässä, on Suomesta vahvana solidaarisuuden osoitusten jakajana tullutkin niiden vastaanottaja muilta mailta, Vehmas totesi.

Vaikka meillä täällä Suomessa on omatkin haasteemme, emme saisi kääntyä sisäänpäin. Suomalaisen ammattiyhdistysliikkeen on entistä tärkeämpää sitoutua sen arvopohjan mukaiseen solidaarisuuteen ja kansainväliseen työhön nyt, kun työntekijöiden oikeuksia kyseenalaistetaan Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Vahvalla kansainvälisellä yhteistyöllä voimme näitä haasteita ratkaista niin, että työntekijöiden oikeudet paranevat kaikkialla. Jokainen voi syventää ymmärrystään näihin teemoihin liittyen tutustumalla SASKin eli Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskuksen työhön. Tätä työtä voi olla myös tukemassa kannatusjäsenyydellä ja toimintaa onkin jo monet ammattiliittojen osastot tukemassa, mukaan lukien 26 PAMin ammattiosastoa. Onkohan muuten omasi kenties yksi näistä?

Johanna Kusmin (Pohjois-Suomi) puhui valtuustolle Alkon myyjänä – ihmisenä, joka kohtaa asiakkaat päivittäin, kuuntelee heidän toiveitaan, jakaa vinkkejä viinivalinnoista ja ennen kaikkea kantaa vastuuta alkoholituotteiden myynnistä. Kusmin halusi nostaa esiin viinien vapauttamisen ruokakauppoihin, jolla on laajempia seurauksia, ei vain työntekijöille ja asiakkaille, vaan koko yhteiskunnalle. Alko ei ole vain myymälä. Se on järjestelmä, joka yhdistää asiantuntevan palvelun, vastuullisen myynnin ja laajan valikoiman. Tehtävämme on varmistaa, että asiakas saa oikean tuotteen – ei vain halvimman tai helpoimman, vaan sopivimman. Viinien maailmassa tämä tarkoittaa osaamista, jota ei voi korvata markettin hyllyllä tai itsepalvelulla. Meillä on koulutus alkoholijuomien vaikutuksista, tuotetiedosta ja vastuullisesta asiakaspalvelusta. Tunnistamme tilanteet, joissa myyntiä ei pidä tehdä ja meillä on valtuudet toimia sen mukaan.

Lisäksi viinien vapauttaminen vaarantaisi työpaikkamme. Alko työllistää reilun kaksituhatta ihmistä ympäri Suomen. Jos viinit siirtyvät marketteihin, moni menettää työnsä ja samalla katoaa erityisosaaminen, jota olemme rakentaneet jo vuosikymmenien ajan. Onko se

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

edistystä, jos helppo saatavuus syrjäyttää harkinnan ja vastuullisuuden? Haluammeko todella yhteiskunnan, jossa alkoholia kohdellaan kuin mitä tahansa elintarviketta – unohtaen sen riskit, sivuvaikutukset ja sosiaaliset seuraukset? Me Alkon myyjät emme vastusta uudistuksia, mutta me puolustamme vastuullista alkoholin myyntiä ja asiantuntevaa asiakaspalvelua. Viinit kuuluvat paikkaan, jossa niihin suhtaudutaan vakavasti, ei kassahihnalle muiden ostosten joukkoon. Miksi sitten hallitus ajaa viinien vapauttamista? Hallitus perustelee viinien tuomista ruokakauppoihin kuluttajan näkökulmasta: halutaan lisätä valinnanvapautta, helpottaa arkea ja mahdollistaa viinien ostaminen samalla reissulla muiden ostosten kanssa. Vapauttamista pidetään myös keinona lisätä kilpailua, laskea hintoja ja avata markkinoita uusille toimijoille – jopa osana normien purkua ja EU-linjauksen mukaistamista. Mutta juuri tässä piilee ongelma: taloudelliset ja käytännölliset syyt ajavat ohi vastuullisuuden, terveyden ja työllisyyden. Meidän työmme ja osaamisemme uhraaminen helpon saatavuuden alttarille ei ole edistystä – se on lyhytnäköistä politiikkaa, jonka seuraukset kantavat koko yhteiskunta.

Lisäksi on hyvä muistaa, että Alko ei ole vain vastuullinen myyjä – se on myös merkittävä tulonlähde valtiolle. Aikaisempina vuosina Alko on tulouttanut valtiolle useamman kymmenen miljoonaa euroa voittoa, puhumattakaan veroista ja työllisyysvaikutuksista. Tämä on rahaa, joka menee meidän yhteisiin palveluihimme: koulutukseen, terveydenhuoltoon ja hyvinvointiin. Jos viinien myynti sirpaloituu yksityisille toimijoille, tämä tuotto katoaa suurilta osin – eikä vastuullisuus seuraa mukana. Vuosi sitten tapahtunut alkoholilain muutos on jo romahduttanut Alkon myyntiä, ja sitä myöten vähentänyt meidän myyjien työtä Alkossa.

Lopuksi Kusmin esitti vetoamuksen: PAMin on seisottava meidän rinnallamme. Me tarvitsemme vahvan ammattiliiton tueksemme puolustamaan työntekijöiden asemaa, asiantuntijuutta ja työpaikkoja. Viinien vapauttaminen ei ole pieni muutos – se on uhka koko meidän ammattikunnallemme. Pysytään yhdessä vahvoina. Ei helpon saatavuuden, vaan vastuullisen yhteiskunnan puolesta.

Johanna Parjanen (Pirkanmaa) totesi, että ammattiliiton olemassaoloa horjutetaan nyt Suomen hallituksen toimesta rankalla kädellä. Ammattiliiton jäsenmaksut ovat mediassa ruodittavana aikana, jolloin palvelualan työntekijät kamppailevat kallistuvien hintojen, kasautuvien laskujen ja nipistettyjen työtuntien kanssa. Erityisesti nuorilla, mutta myös palvelualan työntekijöillä ylipäätään on aina vain vähemmän ymmärrystä ja tietoa ammattiliiton tehtävistä ja merkityksestä työntekijän arjessa. Taloushuolien kärjistyessä on pakko alkaa pohtimaan säästökeinoja ja oljenkorsia, joilla voisi varmistaa laskuista selviytymisen ja rahan riittävyyden myös viimeisen viikon ruokaostoksiin ennen palkkapäivää. Liiton jäsenmaksun suuruus puhututtaa ja toiveita sen pienentämisestä satelee jatkuvasti. Ammattiliiton merkitys on valitettavasti päässyt unohtumaan vuosikymmenien aikana ja nyt on laitettava kaikki peliin, jotta ymmärrys ja tietämys saataisiin palautettua työntekijöiden keskuudessa.

Parjanen edellytti, että PAM laittaisi nyt kaikki mahdolliset resurssit jäsenkehityksen oikaisuun, jotta jäsenyyden tärkeys olisi jälleen kaikkien työntekijöiden huulilla. Markkinointi televisiomainoksista radiomainoksiin, verkkomainonnasta someen tulee nyt valjastaa jäsenhankintaa edesauttavaan sisältöön. Luottamushenkilöille tulee tarjota enemmän tukea ja vinkkejä jäsenhankinnan kehittämiseen. Nyt on erittäin tärkeä visioida kokonaisvaltainen strategia- ja markkinointisuunnitelma, jolla tavoitetaan palvelualantyöntekijät laajasti ja vaikuttavasti niin, että kaikki haluavat liittyä osaksi yhteistä rintamaa, joka on valitettavasti ollut viimeaikoina hieman rakoileva ja epävarma jäsentemme taloushuolista johtuen.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Samaan aikaan, kun muutamat muut liitot ovat pienentäneet omia jäsenmaksujaan, me pienipalkkaisten vastentahtoisten osa-aikatyöläisten liittona emme ole pystyneet samaan, vaan jäsenmaksun suuruus aiheuttaa keskustelua ja huolta siitä mihin ne 30-40 euroa kuukaudessa lopulta menee ja onko jokainen euro todella välttämätöntä liiton toiminnan jatkuvuuden kannalta?

Parjanen haastoi ammattiosastot pohtimaan keinoja, joilla voimme pitää mukana myös taloushuolien keskellä tarpovat jäsenemme. Voisiko jäsenmaksuvapautusta hakea ammattiosaston jäsenmaksupalautteen verran, mikäli muuten olisi vaarana joutua ulosoton asiakkaaksi?

Tuleeko muistutella mieliin ne taistelut, jotka aiemmat liittoaktivit ovat puolestamme käyneet jopa verisissä taisteluissa, jotta nykyinen huolestuttava taantumussuunta saataisiin käännettyä yhteiseksi voitoksemme? Toiveemme on välttyä tilanteen eskaloitumista historiamme esimerkin mukaiseen toimintaan, josta luen nyt otteen: "Mellakoivat väkijoukot ovat ainoa mahdollinen tapa käynnistää lopullinen veriseksi muodostuva taistelu kapitalistien ja työväenluokan välille. Helvettiin opetukset rauhanomaisesta vallankumouksesta! Työväenluokan verinen vallankaappaus on ainoa mahdollisuus, koska niin kauan kuin vihollisemme pystyy kohottamaan yhdenkin miekan, on veretön taistelu pelkkä haave". Tästä kirjoituksesta seurasi 4–8 vuoden vankeusrangaistus ja maasta karkottaminen noin 100 vuotta sitten. Kukaan meistä ei varmasti halua kokea samaa kohtaloa uudelleen, joten nyt on tehtävä kaikkemme, jotta historia ei toistaisi jälleen itseään, vaan työntekijöiden oikeudet saataisiin palautettua työntekijöiden yhteishengen ja solidaarisuuden todistaessa yhteistä joukkovoimaamme.

Parjanen haastoi kaikki pamilaiset valjastamaan yhteiset voimat ja ajatusnystyrät ytimekkään, uskottavan ja selkeän viestin aikaansaamiseksi, joka saatetaan koko palvelualan ammattikuntamme tietoon ja viedään täytäntöön koko Suomenlaajuisella valtavalla järjestämiskampanjalla, jonka tavoitteena on ammattiliittomme jäsenmäärän merkittävä kasvu.

Mira Koskinen (Helsinki-Uusimaa) piti puheensa englanniksi. Hän puhui PAMin maahanmuuttajaprojektista ja sen roolista reilumman työelämän rakentamisessa. Toimintaan osallistuneena Koskinen kertoi nähneensä kuinka arvokkaita maahanmuuttajaverkostot voivat olla.

Monille maahanmuuttajille uuden elämän ja uran aloittaminen uudessa maassa ei ole helppoa. Tiedän sen omasta kokemuksesta, Koskinen mainitsi. On kielimuureja, vieraita järjestelmiä ja tuen puutetta. Juuri tässä PAMin maahanmuuttajahanke tekee todellisen eron. Verkostojen kautta ihmiset voivat kokoontua jakamaan kokemuksia ja neuvoja, oppimaan lisää oikeuksistaan työelämässä, harjoittelemaan suomen kieltä ja esimerkiksi valmistautumaan työhaastatteluihin. Se on paikka, jossa tuemme toisiamme ja kasvamme yhdessä.

Mutta kyse ei ole vain käytännön avusta. Nämä verkostot antavat ihmisille myös äänen – mahdollisuuden puhua heille tärkeistä asioista ja tulla kuulluksi. Keskustelemme siitä, mitä työelämässä pitäisi muuttaa, ja kehitämme luovia ideoita ja tapahtumia. Se, mikä tekee tästä niin vaikuttavaa, on se, että osallistujat itse muovaavat toimintaa.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Uskon vilpittömästi, että maahanmuuttajatyöntekijöiden tukeminen ei ole vain osallisuutta – se on vahvemman yhteiskunnan rakentamista. Kun kaikilla on työkalut ja itseluottamus osallistua täysipainoisesti työelämään, me kaikki hyödyimme siitä.

Päivikki Saukko (Keski-Suomi-Pohjanmaa) puhui jäsenyydestä ja solidaarisuudesta ay-liikkeessä. Ilmiö, joka työpaikoilla näkyy yhä selvemmin, on se, että yhä useampi valitsee olla kuulumatta liittoon. Jotkut siirtyvät heille edullisempiin vaihtoehtoihin, kuten YTK:hon, ja osa ei kuulu mihinkään. Silti, kun työehdoista neuvotellaan ja saadaan aikaan palkankorotuksia, työehtoja parantavia sopimuksia, juuri nämä liittoon kuulumattomat ovat usein ensimmäisenä vaatimassa niitä oikeuksia, jotka on neuvoteltu liiton, eli meidän jäsenten toimesta. Näitä voi kutsua rehellisesti siipeilijöiksi. Meidän tehtävämme on tehdä selväksi, että liiton voima perustuu sen jäseniin. Mitä enemmän meitä on, sitä vahvemmat neuvotteluasemat meillä on. Jäsenhankinta ei ole vain kampanja tai yksi tavoite – se on jatkuva, pitkäjänteistä työtä ja meidän kaikkien vastuulla. Jokainen uusi jäsen on investointi parempaan tulevaisuuteen.

Mutta yhtä tärkeää kuin jäsenmäärän kasvattaminen, on myös se, miten kohtelemme ja tuemme jäseniämme – erityisesti luottamushenkilöitä. Luottamushenkilöt ovat liiton selkäranka työpaikoilla. Moni heistä toimii yksin, ilman aktiivista tai rakentavaa vuoropuhelua työnantajan kanssa. Monilla ei ole vastapuolta, joka olisi valmis neuvottelemaan asioista. Moni toimii laajalla alueella tai on vasta aloittanut luottamustoimissaan. He tekevät tärkeää ja usein vaativaa työtä ja tarvitsevat meidän tukemme – ei ainoastaan silloin, kun ollaan lakossa, vaan jokaisena arjen päivinä. Kun työehtosopimukset on nyt saatu päätökseen – se ei ole maali, vaan lähtölaukaus. Ei ole aikaa hukattavaksi, sillä seuraaviin neuvotteluihin on alle kolme vuotta. Rivimme on saatava kuntoon nyt, ei myöhemmin. Jäsenhankinta ei ole pelkkä tavoite – se on elinehto. Ilman kasvavaa ja yhtenäistä jäsenistöä meiltä puuttuu se voima, jolla asetamme ehdot tulevaisuudessa. On meidän tehtävämme rakentaa tämä voima, ja samalla varmistaa, ettei yksikään luottamusmies jää yksin. Meillä täytyy olla näkyvä, toimiva ja arjessa läsnä oleva liitto. Ilman jäseniä ei ole liittoa. Ilman luottamusta ei ole voimaa. Ilman kentän tukea ei ole liikettä. Yhdessä olemme enemmän!

Liisa Tamminen (hallituksen yleisvarajäsen, Helsinki-Uusimaa) kertoi, että piti saman puheen vappuna, vakaumuksensa puolesta, kuolleiden muistomerkillä. Ja vaikka kyseessä on vappupuhe, se ei ole vappusatonen, se on tässä meidän ajassamme ajankohtainen joka päivä.

”Toverit, ystävät!

Tänään me emme vain laske seppelettä – me nostamme katseemme ja sanomme: me emme unohda! Vuoden 1918 punaiset kaatuivat, koska he vaativat oikeutta, työläisten valtaa ja loppua riistolle. Heidän verensä vuodatettiin, koska he nousivat järjestelmää vastaan, järjestelmää, joka halusi pitää köyhän polvillaan.

Se jako ei ole kadonnut minnekään – se on vain muuttanut muotoaan. Tänään meillä on miljardien voittoja takovia pörssiyrityksiä ja työntekijöitä, jotka seisovat leipäjonossa. Meillä on hallitus, joka puhuu vastuunkannosta ja leikkaa samalla niiltä, joilla ei ole enää mistä leikata.

Tänäkin päivänä vallitsee luokkayhteiskunta – ja sitä ylläpidetään vallalla, joka ei siedä vastarintaa. Mutta juuri siksi me olemme täällä. Me emme kumarrua, me emme vaikene.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Työväenliike seisoo niiden rinnalla, jotka uskaltavat sanoa vastaan. Me emme hyväksy, että historia kirjoitetaan voittajien sanoin, emmekä sitä, että nykyisyyttä ohjaavat markkinoiden tarpeet ihmisten sijaan. Me tiedämme, että todellinen vapaus ei ole vapaus rikastua muiden kustannuksella – vaan vapaus elää ihmisarvoista elämää.

Tänään me kunnioitamme punaisia, emme vain muistamalla – vaan jatkamalla taistelua. Se ei ole ohi. Se ei ole koskaan ollut ohi.

Eläköön työväenluokan kamppailu. Eläköön vappu – ja eläköön solidaarisuus!”

Tamminen totesi, että emme voi olla polvillaan jatkossakaan, vaan meidän pitää taistella joka hetki sen puolesta, että nämä jo tehdyt ja tehtäviksi aiotut kurjistukset perutaan, koska niiden toimivuudesta Suomen talouskasvuun ei ole minkäänlaista näyttöä. Sopeutukset pitää ohjata uudelleen niille, joilla siihen on oikeasti varaa.

Ulla Leskinen (hallituksen yleisvarajäsen, Itä-Suomi) totesi aluksi, että ei saatu painavaa syytä, mutta pätevä kirjaus TESIin saatiin. Hän kehotti pitämään kiinni siitä, että työnantaja ihan pilkulleen noudattaa kirjausta. Valvotaan, että se tosiasiallisesti toteutuu. Levitetään tietoa kentälle ja viedään PAMIin kaikki kirjausten vastaiset kuulemistilaisuudet. Leskinen muistutti työntekijän oikeuksista työntekijän kuulemisessa päätettäessä työsuhdetta henkilöstä johtuvasta syystä: Jos avustajana on luottamusmies, niin työnantajan pitää varmistaa, että luottamusmies tosiasiallisesti pääsee paikalle. Eli ennen kuulemista sovitaan päivä, aika ja paikkakunta. Jos toimipaikassa ei ole luottamusmiestä, niin avustajan saa ammattiosastosta tai aluetoimistosta, ja ennen kuulemista sovitaan päivä, aika ja paikkakunta, että ko. henkilö pääsee paikalle. Kohtuullinen valmistautumisaika ennen kuulemista on vähintään 3 vuorokautta. Lisäksi pitää olla riittävät tiedot päättämisharkinnan perusteena olevista seikoista, ihan konkreettinen asia. Luottamuksen menetys ei ole konkreettinen asia, mutta jatkuva myöhästely on, johon on oikeasti mahdollisuus esittää oma kantansa ja kertoa miksi tai mitä silloin tapahtui, kun on myöhästynyt toistuvasti. Työnantajan taas pitää tiedottaa selkeästi oikeudesta käyttää avustajaa, arvioida työsuhteen jatkamisedellytykset vasta kuulemisen jälkeen, koska työnantajan on myös huomioitava ne tiedot, jotka tulevat heidän tietoonsa työntekijän selvityksestä ja kertomana, vaikkapa auton särkyminen, läheisen sairaus, oma sairaus tai taloudelliset vaikeudet.

Mikko Ruokonen (hallituksen jäsen, Helsinki-Uusimaa) nosti puheessaan esiin maan hallituksen heikennykset työntekijöitä kohtaan: irtisanomissuojan heikennys, paikallisen sopimisen laajentaminen järjestäytymättömiin yrityksiin, vientimalli työehtosopimuksen katoksi, lakko-oikeuden rajoittaminen, työttömyysturvan ja sosiaaliturvan lukuisat heikennykset ja viimeisimpänä ay-jäsenmaksun verovähennysoikeuden poistaminen. Näiden heikennysten vastapainoksi hallitus on tehnyt suuryrityksille ja suurituloisille veronkevennyksiä perusteluna velkalaivan kääntäminen. Mutta velkalaiva onkin tehnyt ”Titanicit” eli se vajoaa pohjaan ja kovaa. Nyt katse tulevaisuuteen! Meidän täytyy jatkaa faktojen kertomista. Millainen tosiasiallinen verohyöty kansalaiselle onkaan hallituksen lukuisten toimien jälkeen. Puolueohjelmiin pitää saada kirjauksia ja korjauksia kompensoidaksemme heikennyksiä. Ruokonen totesi, että tässä salissa on paljon poliittisesti aktiivisia toimijoita, työpaikkatason aktiiveja, ay-liikkeen edustajia jne. ja hän kysyi, kuinka moni on valmis sitoutumaan ja edistämään omassa roolissaan korjaavia ja kompensoivia toimenpiteitä?

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) onnitteli kevään kunta- ja aluevaaleissa ehdolla olleita ja läpi päässeitä. Vaalitulos oli erinomainen! Pääsette vaikuttamaan kuntatasolla työntekijöidenkin oikeuksiin ja jarruttamaan hallituksen toimia. Helvola muistutti, että myös ne, jotka eivät päässeet vaaleissa läpi, voivat ilmoittaa mielenkiintonsa lautakuntapaikkoihin, joissa pääsee mukaan lähidemokratian ytimeen. Ja ehkä joku tulee kysymään, ”hei lähtisitkö ehdolle eduskuntavaaleihin vuonna 2027 muuttamaan Suomen suuntaa?!”.

Anni Hasunen (Lounais-Suomi) puhui sosiaalisen median sisällöntuotannosta työpaikoilla todeten, että jokainen varmasti tässäkin salissa käyttää jotakin sosiaalisen median välinettä vapaa-ajallaan. Ja lisäksi monen työnkuvaan saattaa kuulua myös oman työpaikkansa sosiaalisen median kanavien päivittäminen. Palvelualojen työntekijöiltä vaaditaan yhä useammin näkyvyyttä ja aktiivisuutta sosiaalisessa mediassa osana työnkuvaansa, ilman erillistä korvausta, asianmukaista ohjeistusta, perehdytystä tai työvälineitä. Tämä kehitys on huolestuttava ja vaatii Palvelualojen ammattiliitolta aktiivisia toimenpiteitä työntekijöiden oikeuksien turvaamiseksi. Sosiaalisen median sisällöntuotanto on täysin erillinen ja vaativa työmuoto, joka ei kuulu monenkään palvelualan työntekijän alkuperäiseen työsopimukseen. Silti tätä työtä edellytetään usein tehtäväksi työnohella, ilman lisäpalkkiota tai realistista ajankäytön huomioimista työvuoroissa ja muissa työtehtävissä. Tämä lisää merkittävästi työn kuormittavuutta ja hämärtää olennaisesti työn ja vapaa-ajan rajaa. Lisäksi on havaittavissa, että työnantajat edellyttävät työntekijöiden käyttävän omia laitteitaan, kuten älypuhelimia tai kuvan/videoiden muokkausohjelmia, sosiaalisen median sisällön tuottamiseen ja julkaisemiseen. Tästä ei kuitenkaan makseta työntekijöille mitään kulukorvausta, eikä työnantaja tarjoa tarvittavia työvälineitä tai resursseja. Sosiaalisen median tilejä pyöritetään työntekijöiden omien henkilökohtaisten puhelimien avulla. On ymmärrettävää, että sosiaalinen media on tänä päivänä tärkeä osa yrityksen viestintää ja markkinointia, mutta sen ei tule kuitenkaan tapahtua palvelualojen työntekijän kustannuksella tai hyvinvoinnin hinnalla.

Nita Kirjarinta (Helsinki-Uusimaa) puhui syrjinnästä työpaikoilla. Syrjintää tapahtuu monella eri tavalla ja monessa eri asiassa. Raskaus-syrjintää, ay-syrjintää, sukupuolisyrjintää jne. Se on aina väärin. Se on aina alentavaa. Se ei aina näy. Se ei aina ole selvää. Se satuttaa. Asia, johon valitettavasti on usein vaikea puuttua. Tilanteet usein tapahtuvat suljettujen ovien takana tilanteessa, jossa ei ole todistajia paikalla. Miten tasa-arvo voi toteutua tällaisessa?

Kirjarinta kertoi kokeneensa raskaus-syrjintää. Työnantajan mukaan hän olisi raskausaikana voinut toimia turvamyynä: tuodaan tuoli kassalle, niin voit istua, et mene tilanteisiin, kutsutaan vartija paikalle. Tämä oli työnantajan näkemys, miten työstä tehdään turvallista. Mitä jos olisi sattunut jokin tai vartija ei olisi päässyt paikalle? Tiedossa on, että poliiseihin ja vartioihinkin kohdistuu yhä enemmän väkivaltaisuutta. Työnantajaa ei kiinnostanut työntekijän eikä sikiön turvallisuus. Selkäkivun takia sairauslomalle jäädessä, työnantaja syyllisti ja sanoi minun vain shoppailevan kivoja työtehtäviä eli luottamustehtäviä suorittavan työn sijaan. Olen myös kokenut ay-syrjintää tultuani valituksi luottamusmieheksi vuonna 2022. Minua siirrettiin toimipisteestä toiseen, en saanut enää yövuoroja, kohdeltiin eriarvoisesti. Osa-aikaisena toivoin myös kuukausisopimusta, mutta en ole saanut sitä vielä. Muille on kyllä tehty korotuksia ja paljon on palkattu uusia työntekijöitä, Kirjarinta kertoi. Asia on vaikea ja tähän on löydettävä jotakin, jolla voisimme puuttua tehokkaammin syrjivään kohteluun. Kukaan ei ansaitse sitä!

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Päivi Vuorinen-Vilen (Pirkanmaa) toi kentältä terveisiä puhuen kiinteistöpalvelualan jäsenten asemasta PAMissa ja heidän palkkauksestaan. Suurin huoli on se, että olemmeko me kivalaiset pamilaisia ja arvostetaanko meitä? Tuntuu siltä, että liitossa mennään aina kauppa edellä. Me aktiivit tiedämme, miksi näin on, mutta rivijäsenet eivät sitä tiedä ja ymmärrä. Täytyy monta kertaa selvittää. Nyt olisi tärkeää, että me aktiivit ja PAM nostaa esiin, että kaikki pamilaiset ovat yhtä tärkeitä ja me kaikki voimme vaikuttaa. Me kivalaiset sanomme suoraan asiat, niin kuin ne ovat! Me emme ole vaikeita, me haluamme vaikuttaa. Nyt kääritään hihat ja ruvetaan hommiin kaikkien hyväksi. Nyt tässä tilanteessa missä olemme maan hallituksen toimesta, on tärkeää yhteenkuuluvuuden tunne ja se että voimme yhdessä kaikki vaikuttaa. Yhdessä, ei yksin!

Daniel Sewornu (Helsinki-Uusimaa) puhui englanniksi järjestäytymisestä. Hän totesi, että nyt tarvitsemme lisää jäseniä. Maan hallituksen tekemät päätökset tulevat vaikuttamaan negatiivisesti jäsenmääriin. Eräs jäsen oli sanonut eilen hänelle, että tiedäthän, että PAMin jäsenmäärää tulee pitää yllä. Kannattaa todellakin olla PAMin jäsen, koska esimerkiksi palkat ja työsuojelu eivät ainakaan parane, jos ne jätetään työnantajan käsiin. Kun on PAMin jäsen, hyötty myös eduista. Sewornu kehotti pohtimaan perusteluja, miksi nyt vaikeina aikoina PAM ja liiton jäsenyys on entistäkin tärkeämpää.

Tuula Pihlajamaa (Pirkanmaa) oli samaa mieltä Nea Maluwan kanssa siitä, että luottamushenkilöt ovat hyvin yksin omassa työssään. Kuuden pääluottamusmiehesvuoden aikana hän kertoi huomanneensa yksinäisyyden työssään, vaikkakin toimii hyvinkin tiiviisti työsuojeluvaltuutetun ja alueluottamusmiesten kanssa. Pihlajamaa totesi, että Avecran TES-neuvotteluissa on saavutettu neuvottelutulos, jonka liiton hallitus käsittelee huomenna ylimääräisessä kokouksessa. Hän esitti kiitokset PAMin sopimusasiantuntijoille, Raimo Hoikkalalle ja Sirpa Moilaselle, jotka ovat olleet neuvottelemassa työehtosopimusta.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) totesi, että ay-toimintaan osallistumisesta johtuvaan syrjintään on löydyttävä vastalääke. Jos työnantaja kohtelee työntekijää huonosti, silloin saa olla vähän ikävä ihminen. Yleensä iso työntekijäjoukko keksii jotain, että asia ratkeaa. Tämä on meidän ydinbisneksemme, kansalaistoimintaa, aktivisuutta. Aina ei tarvita työtaistelutoimenpiteitä. Voi olla ikävä ja ilkeä ihminen, jos työnantaja kohtelee ikävästi. Niin metsä vastaa kuin sinne huudetaan! Kyllä se työnantaja taipuu jossain kohtaa ja haluaa sopia tai sitten vaihdetaan edustajaa.

Pakarinen kertoi, että häneltä on kysytty, miksi hän on esittänyt aloitteiden hylkäämistä esityslistan kohdassa 8. Valtuustoaloitteista päättäminen? Hän kertoi, että häntä on alkanut ärsyttämään se, että liian usein hallitus antaa saman selvityksen asiasta ja valtuusto tyytyy siihen. Kun sama aloite tulee useamman kerran valtuustolle käsiteltäväksi, voisi todeta, että aloite on hylätty.

Lopuksi Pakarinen esitti Liisa Tammiselle kiitokset hienosta puheesta.

Merkittiin kuulluksi puheenjohtaja Annika Rönni-Sällisen ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu, jotka toimivat päätöslausumavaliokunnan työn pohjana.

Kokous keskeytettiin klo 15.60 kahvitauon ajaksi.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

8. Valtuustoaloitteista päättäminen

Todettiin valtuustolle saapuneet 10 aloitetta, joihin hallitus on laatinut lausunnot.

Id: 3244

Jäsenpelastaminen

Tausta ja perustelut:

Osastomme on huolissaan rästityksissä poistuvien jäsenten suuresta määrästä. On todella harmillista, että jo kertaalleen jäseneksi liittyneet tipahtavat pois puuttuvien jäsenmaksujen takia. Suuri osa näistä olisi kuitenkin ”pelastettavissa”.

Teollisuusliitossa ”jäsenpelastamista” on toteutettu systemaattisesti vuodesta 2020 alkaen ja tulokset ovat erittäin hyviä. Vuonna 2023 lähes 50 % kaikista näistä saatiin pelastettua, ja jäsenyydet kuntoon. Puhelimitse kontaktoiduista jopa yli 70 %.

Valtuustoaloitteena esitämme:

PAM ottaa käyttöön järjestelmällisen jäsenpelastamisen. Myös ammattiosastot valjastetaan mukaan tähän työhön omien jäsentensä osalta. Tätä varten ammattiosastoilla tulee olla toimivat työkalut. Uniofy ei sitä ole.

Käytännön toteutuksesta kannattanee olla yhteydessä Teollisuusliiton järjestämisyksikköön.

Esitys:

Ammattiosasto PAM Uudenmaan Marava-ammattilaiset ry 701 esittää, että PAM ottaa käyttöön järjestelmällisen jäsenpelastamisen. Myös ammattiosastot valjastetaan mukaan tähän työhön omien jäsentensä osalta.

701 PAM - Uudenmaan Marava-ammattilaiset ry

Hallituksen lausunto:

Ammattiosaston huoli rästityksissä poistuvien jäsenten suuresta määrästä on aiheellinen ja jokaisen pelastettavissa olevan jäsenen eteen on syytä tehdä kaikkemme.

Rästitys on viime vuosina tehty kerran vuodessa ja jäsenet ovat kohtuuttoman myöhäisessä vaiheessa saaneet tiedon puutteellisista jäsenmaksuista. Tällöin tilanteen korjaaminen on saattanut muodostua jo turhan suureksi haasteeksi ja jäsen on eronnut tai hänet on loppujen lopuksi jouduttu erottamaan.

Olemme aloittaneet rästityksen kehittämisprojektin, jossa tavoitteena on siirtyä kuluvaan vuoden loppuun mennessä neljännesvuosirästitykseen, jolloin epäselvyydet jäsenmaksuissa saadaan korjattua jäsenelle kohtuullisessa ajassa ja vältetään näiltä osin ns. turhat erot.

Lisäksi olemme kehittäneet automaatiota, jonka avulla pystymme lähettämään tekstiviestit puuttuvista jäsenmaksuista jäsenille kerran kuukaudessa.

Lisäksi pilotoimme kevään rästitysprosessin yhteydessä esityksen mukaisia ammattiosastojen pelastussoittoja. Mikäli tämä osoittautuu toimivaksi käytännöksi, laajennamme toimintaa

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

seuraavien rästitysten yhteydessä.

Rästitysprosessi sisältää siis ao. vaiheet ja kaikissa vaiheissa jäsenen on mahdollisuus korjata tilanne ja tehdä tarvittaessa maksusuunnitelma maksamatta jääneistä jäsenmaksuista.

Muistutustekstiviesti – perintäkirje postitse – muistutustekstiviesti – puhelin soitto – ilmoitus jäsenyyden päättymisestä postitse.

Näillä edellä mainituilla toimenpiteillä ja uudistuksilla pyrimme vahvistamaan jäsenpitoa niin, että rästitettäviä jäseniä olisi aiempaa vähemmän ja rästityksien yhteydessä poistuvia/poistettavia jäseniä mahdollisimman vähän.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Maria Juntunen (Helsinki-Uusimaa) halusi tarkempia tietoja hallituksen lausunnossa mainitusta kevään rästitysprosessin yhteydessä pilotoitavasta ammattiosastojen pelastussoitoista. Mitä tietoja osaston johtokunnalle annetaan verrattuna osaston jäsenrekisteristä saatavaan tietoon? Hanke kuulostaa osastoja eriarvoistavalta. Kaikilla osastoilla ei ole palkattua henkilökuntaa hoitamaan osaston asioita ja johtokunnat ovat jo nyt kuormittuneita, kun omien palkkatöiden ohella osastoa pyöritetään. Osa osastojen johtokunnista on hyvinkin pieniä. Juntunen kysyi, miten varmistetaan soittajien kielitaito? Yhä enemmän jäsenkunnassa on muita kuin suomenkielisiä. Lopuksi Juntunen kysyi, eikö kirje ja muistutusviesti riitä ja kääntykö liiallinen yhteydenpito liittoa vastaan? Kyse on kuitenkin henkilökohtaisista valinnoista.

Mira Koskinen (Helsinki-Uusimaa) muistutti jäsenrästityksen merkityksestä ammattiliittojen toiminnassa. Jokainen jäsen on liitolle tärkeä, ei pelkästään numerona tilastoissa, vaan osana yhteistä voimaa, jolla puolustamme työntekijöiden oikeuksia ja rakennamme oikeudenmukaisempaa työelämää. Jäsenrästitys ei ole pelkkää paperityötä tai muistuttelua maksamattomista maksuista. Se on yhteydenotto, jolla sanomme: "Sinä olet meille tärkeä. Haluamme, että olet mukana." Moni jäsen saattaa pudota pois tietämättään tai arjen kiireiden vuoksi, ja silloin pieni kontakti voi tehdä suuren eron. Liiton vaikuttavuus, niin työehtosopimusneuvotteluissa kuin yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, nojaa jäsenmäärään. Jokainen säilynyt jäsen on ääni, voima ja tuki tälle liikkeelle. Siksi jäsenrästitys ei ole pelkkä hallinnollinen tehtävä. Se on järjestöllinen teko, jolla rakennamme vahvempaa PAMia. Pidetään siis huolta jäsenistämme, myös niistä, jotka ovat vaarassa pudota kyydistä. Vain niin voimme olla se vahva liitto, jota tämä työelämä tarvitsee.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3243

Vakuutukset jäseneduksi

Tausta ja perustelut:

Valtuustoaloitteena esitämme: Matkustaja- ja vapaa-ajan tapaturmavakuutus jäseneduksi

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

kaikille jäsenille.

PAMilla jäsenmaksu on korkea, kun verrataan koko SAK:laista kenttää. Korkeampi on ainoastaan AKT:lla ja PAU:lla. Lähes kaikilla, myös pienempää jäsenmaksua perivillä ammattiliitoilla vakuutukset kuuluvat jäsenetuna kaikille jäsenille. (lähde: liittojen omat verkkosivut).

Palvelualoilla työskentelevillä palkkataso on kuitenkin keskimääräistä SAK:laista huonompi, joten tällainen vakuutusetu jäsenmaksun vastineena olisi todella tervetullut.

Jäsenhankinnassa olisi suurena apuna, jos voisi kertoa vakuutusten kuuluvan jäsenetuna kaikille. Tällöin jokainen jäsen saisi ihan konkreettista vastinetta rahoilleen, huolimatta siitä paljonko käyttää hyödyksi esimerkiksi liiton tarjoamia koulutuksia.

Esitys:

Ammattiosasto PAM. Uudenmaan marava-ammattilaiset ry 701 esittää matkustaja- ja vapaa-ajan tapaturmavakuutusta jäseneduksi kaikille jäsenille.

701 PAM - Uudenmaan Marava-ammattilaiset ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteessa esitetty toive on ymmärrettävä sekä jäsenten että jäsenhankinnan näkökulmasta. Vastaavia aloitteita liittyen jäsenetuna tarjottaviin vakuutuksiin on esitetty useita kertoja aiemminkin.

Mahdollisuuksia tarjota vakuutuksia jäsenetuna on selvitetty useaan otteeseen. Tarve on laajalti tunnistettu, mutta kaikille jäsenille tarjottavan vakuutuksen kustannukset on toistuvasti arvioitu liian suuriksi liiton taloudelle. Liiton saama kustannusarvio ko. vakuutuksesta kaikille jäsenille on noin 2 miljoonaa euroa vuodessa. Hinta perustuu vakuutusyhtiön tekemään riskianalyysiin.

Liitto tarjoaa jäsenille alennuksia vakuutusyhtiö IF:n ja vakuutusyhtiö Turvan vakuutuksista. Jäsenetuna vakuutus tarjotaan tällä hetkellä luottamustehtävissä toimiville PAMin jäsenille.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti kannatetun **muutosesityksen**:

Esitän, että valtuusto hylkää aloitteen.

Vakuutuksen hankkiminen jäsenille ei ole liiton ydintoimintaa. Rahan käyttäminen järkevämpään, esimerkiksi palkattuun henkilökuntaan. Emme ole vakuutuslaitos. Meidän tulee pyrkiä siihen, että meillä on aktiivinen ja toimiva jäsenistö.

Tea Jakobson (Helsinki-Uusimaa) kertoi aloitteen olevan hänen oman ammattiosastonsa tekemä. Hän totesi, että esimerkiksi JHL, jolla on PAMia pienempi jäsenmaksu, tarjoaa

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

vakuutuksen jäsenilleen. Nyt kun riskinä on ay-jäsenmaksujen verovähennyksen poisto ja jäsenkato, olisi vakuutus hyvä ja vetovoimainen jäsenetu.

Annika Rönni-Sällinen totesi menettelytapavaliokunnan puolesta, että menettelytapavaliokunta ymmärtää Pakarisen tekemän muutosesityksen ajatuksen, mutta totesi, että valtuusto ei liiton sääntöjen mukaan päättä aloitteen sisällöstä tässä kokouksessa. Valtuuston syyskokous päättää budjetista (johon aloitteen sisältö liittyy), joten siksi menettelytapavaliokunta pitäytyy hallituksen päätösesityksessä.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) piti voimassa **kannatetun muutosesityksensä**.

Annika Rönni-Sällinen korosti vielä, että valtuustolla ei ole mahdollisuutta hylätä aloitetta, koska aloitteen sisältö ei ole valtuuston päätettävissä oleva asia. Siksi myöskään valtuusto ei voi hyväksyä aloitteen sisältöön liittyvää esitystä.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) totesi, että valtuusto ei tosiaankaan päättä kevätkokouksessaan aloitteessa esitettyä asiaa ja veti muutosesityksensä pois. Lopuksi hän kehotti sääntötyöryhmää pohtimaan, pitäisikö valtuuston pystyä päättämään asiasta nyt ja vaatikko liiton säännöt kehittämistä.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3242

Ammattiosaston mallisääntömuutos

Tausta ja perustelut:

Ammattiosaston mallisäännöissä on kohta:

6 § Jäsenen erottaminen osastosta

1. Johtokunta voi erottaa jäsenen
 - a. jos hän tahallisesti rikkoo liiton tai osaston sääntöjä, kieltäytyy noudattamasta lakiin ja sääntöihin perustuvia osaston johtokunnan ja liiton hallituksen ja valtuuston ja liittokokouksen päätöksiä tai toimii muuten liiton ja osaston etujen vastaisesti
 - b. jos hän jäseneksi liittyessään on antanut itsestään harhaanjohtavia tietoja
 - c. jos hän on toiminut muuten vahingollisella tavalla osastoa tai liittoa kohtaan.
- Kohdassa 6 § Jäsenen erottaminen osastosta ei ole riittävän selkeästi ilmaistu mitkä asiat mm vaikuttavasti jäsenen erottamiseen osastosta. Kohdassa mainittavat asiat eivät ole juridisesti riittävät jäsenen erottamiseen.

Esitys:

052 PAM - Loimaan seudun osasto ry esittää lisättäväksi kohtaan 6 § Jäsenen erottaminen: Jos jäsen on kavaltanut ammattiosaston tai ammattiliiton varoja tai muulla rikoksen tunnusmerkistöön riittävällä tavalla vahingoittaa ammattiosaston tai ammattiliiton varoja on riittävä peruste erottaa jäsen. Ammattiosaston tai ammattiliiton jäsenestä tehdyn rikosilmoituksen rikostutkinnan ajan osaston/liiton jäsen ei ole oikeutettu saamaan, eikä käyttämään ammattiliiton/ammattiosaston etuja, joita ovat mm jäsenedut, koulutukset,

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

jäsenhankintapalkitseminen.

052 PAM - Loimaan seudun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus on päättänyt kokouksessaan 1.4. aloittaa sääntöjen tavoiteohjelman ja strategian mukaisen tarkastelun. Käytännössä sekä liiton että ammattiosastojen säännöt käydään kokonaisuudessaan läpi ja samalla mahdolliset puutteet, epäselvyydet tai hankaluutta aiheuttaneet kohdat pyritään päivittämään.

Aloitteen sisältö toimitetaan sääntötyöryhmälle jatkotyöstöä varten.

Päätösesitys:

Valtuusto siirtää aloitteen sääntötyöryhmän käsittelyyn.

Päätös:

Valtuusto päätti siirtää aloitteen sääntötyöryhmän käsittelyyn.

Id: 3241

Sääntömuutos: Liittokokousvaaleista luopuminen

Tausta ja perustelut:

Edellisissä liittokokousvaaleissa vuonna 2023 valtakunnallinen äänestysprosentti oli 13,4 % Meidän osastomme esimerkiksi yritti nostaa äänestysaktiivisuutta arpomalla 1000€ matkalahjakortin. Osastomme äänestysprosentti oli 13,7 % eli suurellakaan arvonnalla ei ollut minkäänlaista vaikutusta äänestysprosenttiin. Pohjoisessa suurin äänestysprosentti yksittäisessä osastossa oli 23,7 %.

Äänestysjärjestelmän ostaminen on todella kallista liitolle. Ja kun se tavoittaa alle 14 % jäsenistöstämme, on se myös turhaa. Vaalien järjestäminen vaatii osastoilta todella paljon aikaa ja rahaa, eikä ole sen arvoista.

Edellisellä valtuustokaudella oli samansuuntainen sääntömuutos käsittelyssä. Toivomme sen uusimista. Siinä jokainen ammattiosasto saisi automaattisesti yhden osallistujan liittokokoukseen, tämäkin lisää demokratiaa, sillä nyt on täysin mahdollista, että jokaisesta osastosta meillä ei ole liittokokouksesta edustusta.

Ammattiosastot olisivat vastuussa liittokokousedustajien valinnasta. Liittokokouspaikkoja olisi jäsenmäärän mukaisesti ja osasto saisi itse päättää kuinka edustajat kokoukseen valitaan. Tämä säästäisi kaikkien aikaa ja rahaa.

Esitys:

Liiton sääntöjen muutos 5§ Liittokokous, kohdat 9–11

Esitämme, että muutetaan liiton sääntöjä niin, että voimme luopua liittokokousvaaleista.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

710 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Oulun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus on päättänyt kokouksessaan 1.4. aloittaa sääntöjen tavoiteohjelman ja strategian mukaisen tarkastelun. Käytännössä sekä liiton että ammattiosastojen säännöt käydään kokonaisuudessaan läpi ja samalla mahdolliset puutteet, epäselvyydet tai hankaluutta aiheuttaneet kohdat pyritään päivittämään.

Aloitteen sisältö toimitetaan sääntötyöryhmälle jatkotyöstöä varten.

Päätösesitys:

Valtuusto siirtää aloitteen sääntötyöryhmän käsittelyyn.

Christa Pessi (valtuuston 1. varapuheenjohtaja, Helsinki-Uusimaa) toi terveiset sääntötyöryhmälle. Hän oli eri mieltä suuren ammattiosaston puheenjohtajana sekä PAMin jäsenenä, että liittokokousvaaleista tulisi luopua. Liittokokousvaalit ovat osa tärkeää demokratiaa ja ne tulee hoitaa läpinäkyvästi jäseniin päin. Neljän vuoden välein PAM on näkyvämpänä. Liittokokous myös päättää seuraavien vuosien tavoiteohjelmasta. On tärkeää saada mahdollisimman moniäänistä keskustelua ja vaikuttajia valituksi kokoukseen ja sitä kautta vaikuttamisen paikoille. Liittokokousvaaleissa toteutui sama asia mikä usein luottamushenkilövalinnoissa. Ihmiset äänestävät usein heikonlaisesti. Tässä on jokaisen ammattiosaston roolin kirkastaminen tärkeää. Ammattiosastojen tulee tukea vaaleissa olevia mahdollisimman paljon ja antaa vaaleissa ehdolla oleville koulutusta vaalityöhön sekä aktivoida heidät äänestämään.

Pessi kertoi oman osaston PAM 001:n ehdokkaiden ja liittokokoukseen päässeiden määrän nousseen edellisistä vaaleista. Tässä suurena vaikuttavana tekijänä oli ammattiosaston tuki ja jäsenten oma aktiivisuus vaalien aikaan. Liittokokouksen henkilövalinnoissa tulisi olla ehdokkaan äänimäärällä vaikutusta siihen mihin luottamustehtäviin kukin valitaan. Toki ikä, sukupuoli ja aloihin liittyvät asiat huomioiden.

Pessi piti hälyttävänä suuntaa, missä demokratiaa vähennettäisiin ja jäsenten vaikutusvalta vähenisi. Ammattiosastoissa toki voi olla osaamista ja tietämystä, mutta vaalien kautta on myös noussut esille uusia ay-aktiiveja, ja heitä tarvitaan lisää. Äänestäjät tulee pitää valtuustokauden aikana tietoisina siitä, mistä valtuustossa päätetään ja miten itse omaa luottamustehtäväänsä hoitaa. Olemme jäsenten valitsemia ääniä täällä valtuustossa. Hoidetaan omalta osaltamme pesti hyvin, niin kiinnostus myös kasvaa pamilaisessa kentässä vaalien ja muiden aktiviteettien suhteen, Pessi kehotti.

Maria Juntunen (Helsinki-Uusimaa) kertoi oman ammattiosastonsa ihmetelleen suuresti kyseisen aloitteen sisältöä. Etenkin aloitteen viimeinen kappale kummastuttaa, jossa esitetään, että osastot päättäisivät itse edustajat liittokokoukseen. Menisikö se juridisesti oikein? Juntunen toivoi, että aloite viedään sääntötyöryhmän käsiteltäväksi.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) totesi, että liittokokousvaalit ja liittokokous on demokraattista vaikuttamista. Jos liiton jäseniltä viedään pois äänioikeus vaikuttaa liiton asioihin, se horjuttaa sitä, mitä edustamme järjestönä. Jäseniltä häviää ääni, jolla meidätkin on tänne valtuustoon valittu.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Esitän, että valtuusto hylkää aloitteen.

Mielestäni valtuuston olisi hyvä ottaa kantaa, onko asia tarpeeton käsitellä työryhmissä tai valtuustossa. Ei ole hyvä asia, jos epäonnistumme ihmisten aktivoinnissa ja luomme rakenteita, joilla poistamme viimeisetkin suorat vaikutusmahdollisuudet jäseniltä.

Suvi Röntynen (valtuuston 2. varapuheenjohtaja, Pohjois-Suomi) kertoi aloitteen olevan hänen oman ammattiosastonsa tekemä. Liittokokousvaalit, -koulutus ja -viestintä maksoivat kaikkinsa noin 331 000 euroa ja tuolle summalle on parempaakin tekemistä. Vaaleissa äänesti vain 13,4 % liiton jäsenistä, joten voidaanko aidosti puhua demokratian romuttamisesta, jos vaaleista luovutaan? Mikäänhan ei estä ammattiosastoja järjestämästä vaaleja itse.

Lotta Alaye (Pirkanmaa) halusi tietää mikä on sääntötyöryhmä ja toivoi jatkossa uusista työryhmistä selvitystä valtuustolle. Hän kysyi myös, mitä tarkoittaa aloitteen hylkääminen?

Maija Nytorp (Pirkanmaa) totesi, että aloitteessa mainittu ehdotus, että jokainen ammattiosasto voisi saada vähintään yhden edustajan liittokokoukseen, ei ainakaan huononna demokratiaa. Aloite siis kannattaa viedä hylkäämisen sijaan sääntötyöryhmän käsittelyyn.

Annika Rönni-Sällinen vastasi menettelytapavaliokunnan puolesta, että sääntötyöryhmän tehtävänä on käydä liiton säännöt kohta kohdalta läpi. Valtuusto ei voi nyt sulkea jotain yksityiskohtaa pois. Valtuusto tulee myöhemmin päättämään uusista säännöistä ja silloin on oikea aika käydä keskustelu asiasta. Menettelytapavaliokunta esitti hallituksen päätösesitykseen lisättäväksi täydennyksen sääntötyöryhmän evästämiseksi: Valtuusto pitää tärkeänä, että jatkossakin liitossa on toimiva jäsendemokratia ja edellyttää, että sääntötyöryhmä huomioi tämän valmistelussa. Valtuusto päättää siirtää aloitteen sääntötyöryhmän käsittelyyn.

Aleksi Pakarinen hyväksyi menettelytapavaliokunnan esityksen.

Päätös:

Valtuusto piti tärkeänä, että jatkossakin liitossa on toimiva jäsendemokratia ja edellytti, että sääntötyöryhmä huomioi tämän valmistelussa. Valtuusto päätti siirtää aloitteen sääntötyöryhmän käsittelyyn.

Id: 3240

Huolto- ja liikenneasematyöntekijöiden palkkaliite irtisanottava

Tausta ja perustelut:

Varsinaiset huoltoasemat ovat jäämässä historiaan, vaikka joitain positiivisia sinnittelijöitä Suomesta löytyykin. Tilalle ovat tulleet liikenneasemat, joista ei autojen huoltoon löydy muuta kuin polttoainetta, sähköä, vettä ja renkaihin ilmaa. Liikenneaseman työnkuvaan

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

kuuluu mm. kassatyötä, tiskaamista, siivoamista, kaupassa hyllyttämistä ja järjestelyä.

Keittiöstäkin löytyy hampurilaisten tekoa, lounasta, sämpylöiden ja pullan paistamista yms. Työ on myöskin raskasta vuorotyötä. Kaikki edellä mainitut työtehtävät kuulostavat hyvin tutulta suurempiin tavarataloketjujen työtehtäviin verrattuna. PAM palvelualojen ammattiliiton tulisin irtisanoa kaikki huolto- ja liikenneasematyöntekijäin erilliset palkkaliitteet ja sulauttaa työkuvat normaaliin kaupanalan työehtosopimuksiin varsinkin, kun esim. isot kauppaketjut jo omistavat liikenneasemaketjut.

Esitys:

Vaadimme, että PAM palvelualojen ammattiliitto irtisanoa huolto- ja liikenneasematyöntekijöiden palkkaliitteen.

Harri Juopperi, PAMin valtuuston jäsen

Kannattaa:

PAM Pudasjärven ammattiosasto 208

Hallituksen lausunto:

Huolto- ja liikenneasemilla noudatetaan joko matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskevaa työehtosopimusta tai kaupan työehtosopimusta. Molemmissa työehtosopimuksissa on erillisiä huolto- ja liikenneasematyötä koskevia palkkamääräyksiä. Suomessa on tällä hetkellä noin 800 miehitettyä liikennepalveluasemaa, jotka tarjoavat polttoainejakelun lisäksi monipuolisesti mm. myymälä-, ravintola- ja taukopaikkapalveluita. Viime vuosina ravintolapalveluiden merkitys on korostunut palvelutarjonnassa samalla kun päivittäistavaran kauppa vaikuttaa vähentyneen mm. kaupan aukioloaikojen vapauttamisen myötä.

Esimerkiksi Kesko vetäytyi viime vuonna Neste-liikenneasemien operoinnista, kun taas Restel kertoi alkuvuonna tuovansa osalle niistä uusimman ravintola- ja kahvilakonseptinsa lisäksi uudistetun myymälä- ja autoilutuotevalikoiman. ABC-ketju on toisaalta nähnyt liikenteen sähköistymisen ja latauspisteet strategisena investointina ja saattaa niiden yhteydessä kehittää myös marketkauppaa.

Järjestäytyneistä liikenneasemayrityksistä lukumääräisesti suurin osa kuuluu tällä hetkellä Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:hyn ja noudattaa sitä kautta työsuhteissaan marava-työehtosopimusta. Osuuskaupoista enemmistö noudattaa ABC-liikenneasemillaan kaupan työehtosopimusta. Huolto- ja liikenneasemilla työskentelevistä PAMin jäsenistä vajaa puolet työskentelee osuuskaupoissa.

PAMissa seurataan osana ennakoivaa työehtotoimintaa liikennepalvelualan kehitystä ja sen sisällä tapahtuvia toimialasiirtymiä sekä niiden vaikutuksia työtehtäviin. Tämän pohjalta arvioidaan jatkuvasti, millä työehtosopimusten kokonaisuuksilla voidaan parhaiten turvata kunnolliset työehdot huolto- ja liikenneasemilla työskenteleville työntekijöille. Mahdollisista muutoksista nykytilaan päätetään aina erikseen työehtosopimustoimintaa koskevan prosessin mukaisesti.

Päätösesitys:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3239

Ammattiosastojen saavutettavuus vieraskielisille jäsenille

Tausta ja perustelut:

Ammattiosastoissa on enenevässä määrin vieraskielisiä jäseniä, jotka eivät osaa suomen kieltä. Tämä tuottaa haasteita ammattiosastoille, koska osastojen omat materiaalit ja tapahtumailmoitukset pitäisi kääntää myös esimerkiksi englanniksi. Ammattiosastojen työkuorma on tällä hetkellä kohtalaisen iso, koska johtokuntatyötä tehdään vapaa-ajalla oman työn ohessa. Kuitenkin osastot haluavat toivottaa kaikki jäsenet mukaan toimintaansa eivätkä näin ollen halua syrjiä jäseniään.

Esitys:

Pyydämme apua liitolta tähän ongelmaan, koska haluamme kiinnittää maahanmuuttajataustaiset jäsenet ammattiosastoihimme.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry esittää, että ammattiosastojen saavutettavuutta vieraskielisille jäsenille lisätään.

Hallitus toteaa, että vieraskielisten jäsenten määrä kasvaa, ja pitää tärkeänä heidän sitoutumistaan sekä liittoon että ammattiosastoon. On hienoa, että ammattiosasto tunnistaa asian merkityksen ja edistää sitä aktiivisesti.

MM-projektin yhteydessä on tuotettu laadukasta materiaalia, jota myös ammattiosastot voivat hyödyntää toiminnassaan. Materiaalit jaetaan ammattiosastojen työtilaan, jotta ne ovat helposti saatavilla. Esimerkkejä saatavilla olevasta materiaalista ovat: ay-sanasto (suomi-englanti) sekä yleinen esittelyaineisto ay-liikkeestä. Ammattiosastojen on mahdollista hyödyntää myös SAK:n "Työelämän pelisäännöt" -materiaalia, joka on saatavilla useilla kielillä sekä selkosuomeksi. Materiaali on suunnattu erityisesti nuorille ja maahan muuttaneille, ja se käsittelee työelämän oikeuksia ja velvollisuuksia Suomessa.

Tänä vuonna osana MM-projektia järjestetään myös alueellisia aktiiviviikkoja yhteistyössä aluetoimistojen, työpaikkojen luottamusmiesten ja ammattiosastojen kanssa. Viikkojen sisältö räätälöidään alueen tarpeiden mukaan ja tarvittaessa sisältää esimerkiksi ammattiosastojen tapahtumia, joissa huomioidaan kaksikielisyys ja kielelliset haasteet.

Myös erilaiset tekniset ratkaisut (tekoäly, käännösohjelmat) ovat tulevaisuudessa yksi mahdollisuus helpottaa viestimistä niiden jäsenten suuntaan, joiden äidinkieli on muu kuin

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

suomi.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3238

Terveyspalveluiden saavutettavuus haja-asutusalueilla ja taajamissa

Tausta ja perustelut:

Terveyspalveluja supistetaan ja näin ollen matkat hoitoon pitenevät. Tämä aiheuttaa eriarvoisuutta työntekijöiden välillä, koska kaikilla ei ole mahdollisuutta laajoihin työterveyspalveluihin.

Muun muassa maksullisten vakuutusten piiriin kuuluvat hoidot jäävät vain haaveeksi, koska elinkustannusten nousun myötä nämä vakuutukset eivät ole pamilaiden työntekijöiden saatavilla.

Esitys:

PAM omilla toimillaan edistäisi, ettei terveyspalveluja alas ajettaisi ja supistettaisi haja-asutusalueilla sekä taajamissa. Lisäksi lakisääteistä työterveyshuoltoa pitäisi nostaa kattavammaksi.

702 PAM - hotelli- ja ravintola-alan Turun osasto ry

Hallituksen lausunto:

Hallitus kiittää hyvästä ja ajankohtaisesta aloitteesta, joka nostaa esiin tärkeän huolen terveyspalvelujen saatavuuden eriarvoisuudesta ja työterveyshuollon kattavuudesta. On totta, että terveyspalvelujen supistukset – erityisesti haja-asutusalueilla ja pienemmissä taajamissa – lisäävät alueellista ja sosiaalista epätasa-arvoa. Tämä kehitys koskettaa myös monia pamilaiden alojen työntekijöitä, joilla ei ole työnantajan tarjoamaa laajaa työterveyshuoltoa eikä mahdollisuutta hankkia kalliita yksityisiä vakuutuksia. Yksityisiin vakuutuksiin nojaava järjestelmä ei ole kestävä eikä oikeudenmukainen eikä myöskään vastaa perustuslain kirjausta siitä, että jokaisella on oikeus riittäviin ja kattaviin sosiaali- ja terveyspalveluihin.

PAM jakaa aloitteessa esiin tuodun huolen ja on jo pitkään korostanut erityisesti julkisten terveyspalvelujen merkitystä toiminta- ja työkyvyn ylläpitämisessä sekä työelämässä jaksamisessa niiden työntekijöiden kohdalla, joille työnantaja ei tarjoa kattavaa työterveyshuoltoa. Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus terveydenhuollossa on meille keskeinen tavoite.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

PAM vaikuttaa monin tavoin sen puolesta, että pamilaisilla olisi parempi pääsy sekä julkisiin terveysterveyspalveluihin että työnantajan tarjoamiin työterveyspalveluihin. Vuonna 2023 toteutetun jäsenkyselyn mukaan vain 46 % vastaajista ilmoitti, että työterveyslääkärin palvelut kuuluvat heidän työterveyshuoltoonsa kaikissa tapauksissa. Tämä vahvistaa käsitystä siitä, ettei palvelualoilla työskenteleville useinkaan tarjota kattavaa työterveyshuoltoa, mikä puolestaan korostaa julkisten terveysterveyspalvelujen merkitystä entisestään.

PAMin tavoiteohjelmassa on linjattu, että työterveyslääkärin palvelujen saatavuutta palvelualoilla tulee parantaa. Tätä tavoitetta edistetään jatkuvasti muun muassa yhteistyössä työnantajaliittojen kanssa sekä tekemällä vaikuttamistyötä lakisääteisen työterveyshuollon laajentamiseksi myös lainsäädännön tasolla. Lisäksi PAM kannustaa työpaikkoja sopimaan paikallisesti lakisääteistä laajemmista, myös sairaanhoitopalveluja sisältävästä työterveyshuollosta. Haja-asutusalueilla ja pienissä taajamissa, joissa yksityisiä terveysterveyspalveluja ei ole lainkaan tarjolla, työterveyshuollon laajennusta tärkeämpää on julkisten terveysterveyspalvelujen saavutettavuus. Jokaisella työntekijällä tulee olla oikeus tarvitsemiinsa terveysterveyspalveluihin maksukyvyistä riippumatta, minkä takaamiseksi PAM tekee systemaattista vaikuttamistyötä.

Kevään 2025 alue- ja kuntavaalien jälkeen vaikuttamisen fokus siirtyy vuoden 2027 eduskuntavaaleihin ja niitä seuraaviin hallitusohjelmaneuvoitteluihin, joissa linjataan seuraaviksi vuosiksi sosiaali- ja terveysterveyspolitiikan painopisteistä. Vaaleissa jokainen pamilainen voi äänestämällä osaltaan vaikuttaa terveydenhuollon palveluiden saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3237

Pääluottamusmiehen ja luottamusmiehen toimikauden pidentäminen

Tausta ja perustelut:

Luottamusmiehen sekä pääluottamusmiehen toimi 4 vuotiseksi.

Tällä hetkellä luottamusmiehet sekä pääluottamusmiehet toimivat 2 vuotta kerrallaan, joka on suhteellisen lyhyt aika. Aivan uudella luottamusmiehellä ja pääluottamusmiehellä tuohon kahteen vuoteen kuuluu monta koulutusta ja paljon oppimista. Juuri kun uusi valittu on sisäistänyt oppimansa ja pääsee kärryille asioista. Niin onkin aika ruveta valmistautumaan uusiin luottamusmiesvaaleihin. Jos valinta ei osu uudelleen kohdalle, niin moni kokee, että koulutukset on menneet hukkaan, sekä hänen tilalleen valittu uusi luottamusmies aloittaa koulutus rumban uudestaan.

Siirtymällä luottamusmiesten toimessa 4 vuotiseen valinta rytmiin saadaan tähän toimeen pitkäjänteisyyttä, sekä säästöjä koulutus kustannuksissa. Monessa työpaikassa esimerkiksi työsuojeluvaltuutetulla on 4 vuotinen kausi. Joten miksipä ei luottamusmiehen toimikausi voisi olla myös sen 4 vuotta? Näin valinnat kulkisi samassa rytmissä.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Esitys:

Pam Pudasjärven os. 208 esittää, että Pam muuttaa pääluottamusmiehen sekä luottamusmiehen toimikauden 4 vuotiseksi.

Tätä aloitetta kannattaa seuraavat osastot:

Pam - Ylivieskan seudun os. 367 ry

Pam - Napapiirin os. 045 ry Pam

Kuusamon os. 748 ry

Pam Meri - Lapin os. 050 ry

Pam - liikealan Kajaanin seudun os. 004 ry

208 PAM - Pudasjärven osasto ry

Hallituksen lausunto:

Osastot esittävät, että pääluottamusmiehen kautta pidennetään kahdesta vuodesta neljään vuoteen. Kahden vuoden toimikaudesta on muodostunut tietynlainen normi SAKlaisten liittojen luottamusmieskauden pituudeksi.

Aikanaan PAMissa on ollut kuitenkin mahdollisuus valita neljän vuoden toimikausia tietyin ehdoin, mutta usean vuoden kokemukset osoittivat, ettei neljän vuoden kaudesta ollut merkittävää toiminnallista hyötyä tai säästöä. Neljän vuoden luottamusmieskausi aiheutti joissain tilanteissa jopa turhautumista jäsenten keskuudessa, koska muut luottamustehtävästä kiinnostuneet jäsenet joutuivat odottamaan todella pitkän ajan päästäkseen mittaamaan omaa luottamustaan jäsenten keskuudessa.

Palvelualojen verrattain korkea työntekijöiden vaihtuvuusaste haastaa myös monella tapaa jäsendemokratian toteutumista nelivuotiskauden osalta.

Neljän vuoden toimikausi tarkoittaisi monessa tilanteessa sitä, että useat jäsenet työpaikalla ei olisi aidosti voinut vaikuttaa pitkälle toimikaudelle valitun luottamushenkilön valintaan, koska iso osa työntekijöistä olisi saattanut kauden aikana jo vaihtua.

Olemalla mukana oman luottamusmiehen valinnassa, saa työntekijä usein ainutlaatuisen kokemuksen työpaikan demokratiasta. Tätä luottamusmies voi myös hyödyntää omassa työssään jäsenten sitouttamisessa yhteiseen toimintaan.

Luottamusmiehen tehtävä perustuu aina jäsenten luottamukseen. Jos luottamusmies hoitaa työnsä asiallisesti ja haluaa tehtävässään jatkaa, uudelleenvallinnalle ei yleensä ole estettä.

Hallituksen näkemyksen mukaan luottamusmiesten valintasääntöjä ei tältä osin ole syytä muuttaa. Hallitus pitää kahden vuoden toimikausia perusteltuna, koska jäsendemokratia ja jäsenten osallistuminen luottamusmiehen valintaan kahden vuoden toimikausissa on todettu toimivaksi käytännöksi.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Esitän, että valtuusto hylkää aloitteen.

Ajattelen asian yksilön eli jäsenen näkökulmasta. Jäsenet valitsevat juuri sen luottamusmiehen, joka on heidän mielestään hyvä. Meillä pitää olla järjestelmä, jos he valitsevatkin väärin ja haluavat valita kahden vuoden päästä uuden luottamusmiehen. Emme voi myöskään olettaa, että valituksi tullut luottamusmies tarvitsee aina koulutusta. Useilla on pohjatietoa ja omaa kiinnostusta opiskella asioita. Lähtötasot ovat erilaisia. Haluan rummuttaa jäsendemokratiaa!

Lilli Kilpinen (Pirkanmaa) esitti ”toivomuspuheenvuoron” oman ammattiosastonsa puolesta: Kannatamme PAM 208 Pudasjärven osaston aloitetta mahdollisuudesta pidentää luottamusmiesten toimikautta. Ehdottaisimme, että ennen luottamusmiesvalintojen ehdokasasettelussa määritellään kauden pituudeksi joko 2 vuotta tai 4 vuotta. Olisi siis kaksi vaihtoehtoa, johon ottaisi kantaa niin työntekijät, kuin valittava luottamushenkilö ennen valintoja. Perustelut ovat samat kuin varsinaisessa esityksessä, mutta muistuttaisimme vielä sen, että kaikissa Suomessa pidettävissä valtakunnallisissa, alueellisissa ja kunnallisissa vaaleissa vaalikauden pituus on vähintään tuon 4 vuotta. Liitossamme on jäsenillä sen lisäksi mahdollisuus äänestää valittu luottamushenkilö pois tehtävistään, mikäli määränemmistö jäsenistä näin vaatii.

Kilpinen esitti sääntötyöryhmälle, kuinka luottamushenkilön toimikauden pituutta voitaisiin lyhentää, mikäli katsotaan, että siihen on perusteltu syy:

- mikäli valittu luottamusmies toimii liiton tai osaston sääntöjen vastaisesti, voitaisiin määrätä työpaikalla pidettäväksi uudet vaalit tai lyhentää toimikausi 2 vuotiseksi.
- mikäli valitusta luottamusmiehestä tulee toimipaikan työntekijöiltä valitus, otetaan tämä ammattiosaston johtokunnan tai liiton hallinnon käsiteltäväksi, jolloin voidaan mahdollisesti lyhentää luottamusmiehen toimikautta tai kehottaa työpaikan työntekijöitä äänestämään valittu luottamusmies pois tehtävästään ja opastaa sen teossa.

Kilpinen vetosi, että PAMin hallitus ottaa luottamusmiesten toimikauden pidentämisen uuteen käsittelyyn ja päätöksentekoon ennen tämän vuoden luottamushenkilöiden ehdokasasettelua.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) kertoi olevansa nyt toista kautta pääluottamusmiehenä ja totesi kaksivuotiskauden olevan hyvä. Se antaa hyvän käsityksen luottamusmiestoiminnasta ja kahdessakin vuodessa ehtii saada paljon aikaiseksi. Kauden pidentäminen neljään vuoteen hankaloittaa luottamusmiehen erottamista, jos valinta on mennyt väärin. Luottamusmiesvalinta kahden vuoden välein toteuttaa jäsendemokratiaa ja tuo jäsenen äänen kuuluviin.

Lotta Alaye (Pirkanmaa) totesi, että ylipäättään vaalien pieni äänestysaktiivisuus ei kerro sitä, valitaanko vaaleissa aina ”se paras luottamusmies”. Jos edustettavia on esimerkiksi 1500 ja 30 äänestä. Kun tällaisessa tapauksessa onkin valittu huono luottamusmies, ei suurin osa edustettavista ehkä ole kuitenkaan sitä mieltä, että luottamusmies pitää vaihtaa. Tähän pitäisi saada joku muutos.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Annika Rönni-Sällinen vastasi menettelytapavaliokunnan puolesta, että aloitteen sisältö ei liiton sääntöjen mukaan kuulu valtuuston kokouksen päätettäväksi. Menettelytapavaliokunta pitäytyi hallituksen päätösesityksessä.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) totesi, että näin tämä järjestödemokratia toimii ja valtuusto päättää vain sääntömääräisistä asioista. Hän hyväksyi menettelytapavaliokunnan esityksen.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3235

Kaikki lakkoihin liittyvät kulut maksettava työtaistelurahastosta

Tausta ja perustelut:

Nyt kun lakot alkavat olemaan lähes joka Tes-neuvottelu kierroksella todellisia. Niin olisi erittäin kohtuullista että, kaikki lakkoihin liittyvät kulut kuten lakkovahtien lahjakortit ym. maksetaan työtaistelurahastosta. Lakkovahdin tehtävä on osa työtaistelutoimea, jolloin myös heidän korvaus joko lahjakortin muodossa tai ateriana tulee maksaa työtaistelurahastosta. Uskomme että näin olisi helpompaa myös saada lakkovahteja taisteluun mukaan. Sekä näin kaikki osastot olisivat tasa-arvoisia.

Pienille osastoille nämä kulut ovat todella suuria. Sekä siinä voi kulua jopa koko vuoden budjetti. On olemassa osastoja, joilla ei yksinkertaisesti ole varaa hankkia edes niitä 20 € lahjakortteja.

Osaston rahat ovat tarkoitettu sen osaston talouden / toiminnan pyörittämiseen sekä jäsen etujen hankintaan. Maksun voisi liittää lakkoavustukseen, kun Pamilla on tiedossa ketkä ovat vahteina toimineet.

Esitys:

Pam Pudasjärven os 208 esittää, että Pam maksaa jatkossa lakkoihin osallistuvien kaikki kulut, myös lakkovahtien "palkkiot" työtaistelurahastosta.

Esitystä kannattavat seuraavat osastot:

Pam Kuusamon os. 748 ry
Pam Hotelli- ja Ravintola-alan Oulun os. 710 ry
Pam Napapiirin os. 045 ry
Pam Meri - Lapin os. 050 ry
Pam Ylivieskan seudun os. 367 ry
Pam Vaasan seudun palvelutyöntekijät os. 711 ry
Pam Liikealan Kajaanin seudun os. 004 ry
Harri Juopperi, valtuuston jäsen

208 PAM - Pudasjärven osasto ry

Hallituksen lausunto:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Aloitteessa esitetään ammattiosastojen lakkovahtikustannusten korvaamista liiton työtaistelurahastosta. Tällä hetkellä ammattiosastot ovat yhdessä aluetoimistojen kanssa organisoineet lakkovahteja ja vastanneet heidän huoltamisestaan.

Viimeisimmissä lakoissa on yleistynyt tapa, että lakkovahdeille tehtävästä koituvia ruoka- ja matkakustannuksia korvataan lahjakorteilla, joiden suuruus on yleisimmin ollut 20 euroa/lakkovahtivuoro ja tämän lahjakortin on maksanut jäsenen ammattiosasto. Lahjakortit on ilmoitettu verottajalle.

Ammattiosastojen vastuu lakkovahtien huoltamisesta perustuu osastojen sääntöihin ja PAMin lakko-ohjeistukseen.

Osastojen mallisäännöt: (hyväksytty PAMin valtuustossa 17.5.2022)

2 § Tarkoitus ja tehtävät

2. Tarkoituksensa toteuttamiseksi osasto
- a. toimii jäsenten työ- ja palkkaehtojen parantamiseksi

PAMin lakko-ohjeet: (hyväksytty PAMin hallituksessa 11.12.2024) Ammattiosasto: Varaa kokoontumispaikat lakkolaisille, tukee työtaisteluun osallistuvia järjestämällä lakkolaisille erilaisia yhteisiä tilaisuuksia ja kokoontumisia, tukee lakkolaisia ja lakkovahteja (esim. ruoka-avustus), osallistuu lakkovahtien organisointiin ja osallistuu lakkolaisten ja lakkovahtien huoltotoimiin.

Viime vuosina työmarkkinatilanne on ollut kireä ja lakkotoimia on myös PAMin aloilla nähty tavallista enemmän. Kuitenkin hieman pidemmällä tarkastelulla voidaan sanoa, että lakkotoimet ovat olleet poikkeustapahtumia TES-neuvotteluissa ja ammattiosastojen vuosittaisen jäsenmaksupalautuksen pitäisi riittää lakkovahtien huoltamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Tämänhetkisen tiedon mukaan seuraava TES-neuvottelukierros olisi edessä vuonna 2028, joten ammattiosastoilla on myös mahdollisuus varautua tähän taloussuunnitelmissaan. Myös liiton on hyvä huomioida seuraava neuvottelukierros esim. budjetoidessaan pienten ammattiosastojen tukea, jotta voidaan tukea niitä ammattiosastoja, joilla ei ole resursseja hoitaa lakko-ohjeiden mukaisia tehtäviä.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Harri Juopperi (Pohjois-Suomi) esitti **kannatetun muutosesityksen** hallituksen lausuntoon:

Lakkovahtien lahjakortit tulisi maksaa liiton työtaistelurahastosta.

Perusteluna se, että liiton työtaistelurahastoa kartutetaan koko ajan ja siellä on huomattava määrä varoja. Ja meillä on paljon pieniä osastoja, joille nämä ovat merkittäviä kuluja.

Janne Korva (Pohjois-Suomi) piti kannatuspuheen Harri Juopperin tekemään muutosesitykseen: Kannatan lakkoavustusten maksamista työtaistelurahastosta, koska meillä pienillä osastoilla taloudellinen liikkumavara on vuosittain varsin pieni, korkeintaan muutamia tuhansia euroja vuodessa. Tilanne on muutaman viime vuoden jäsenmäärän laskun takia vain heikentynyt. Tästä huolimatta meidän on pakko toteuttaa myös ilmaisia

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

tapahtumia, jotta saamme pitovoimaa nykyisille jäsenille, eikä perälauta vuotaisi. Meidän osastomme suurin tällainen tapahtuma on ystävänpäivälounaat, jotka maksoivat tänä vuonna 2000 euroa. Tällaisten tapahtumien takia tällaiset tuhannen euron lakkoavustukset voivat ajaa kaltaistemme pienten osastojen taloudellisen tilanteen hankalaksi. Osastoni on osallistunut toistaiseksi näihin muiden rinnalla ja lisäksi maksanut myös itsenäisesti jäsenilleen lakkoavustuksia mm. spontaanien ulosmarssien jälkeen. Mitä taloudellisesta ahtaudesta seuraa? Teemme pienissä osastoissa töitä muutaman aktiivin voimin. Itselläni menee osaston tehtäviin vuodessa helposti kuukauden työtuntien verran. Aina en voi ottaa edes kulukorvauksia omista kuluistani eli töitä tehdään todellakin rakkaudesta lajiin. Tämä rakkaus voi sammua, jos toimintaa pitää alkaa pyörittämään omilla rahoilla. Olen ollut puheenjohtajana nyt kuudetta vuotta ja käsitykseni mukaan jälkeeni ei ole tulossa ketään, joka osastoa johtaisi. Eli näillä monelle pieneltä kuulostavilla päätöksillä rahaan liittyen, voi olla pienissä osastoissa varsin mittavia ja kauaskantoisia seurauksia, varsinkin kun muutama vuosi sitten jo kiristimme osastopalautteen saamisen ehtoja ja lisäsimme näin jo ennestään tiukilla olevien osastojen työtaakkaa. Voi siis olla, että Kuusamo vaikenee vuoden loppuun mennessä, eikä valitettavasti vain hetkeksi. Tämä tiedoksenne, jotta kaikki ymmärrämme missä todellisuudessa pienet osastot elävät.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) totesi, että on huono asia, jos joudumme ostamaan rahalla ihmisiä oman etunsa valvontaan. Miten saamme ihmiset aktivoitua, järjestettyä ja sitoutettua? Jotain muita keinoja pitää löytää kuin rahallinen korvaus.

Annika Rönni-Sällinen nosti esiin aloitteen hallituksen lausunnosta muutaman seikan. Olennaista on huomata, että sääntöjen mukaan ammattiosastojen ydintehtäviin kuuluu jäsenten edunvalvonta, lakkojen tukeminen ja työehtojen puolesta toimiminen. Liitossa budjetoidaan neuvottelukierroksille pienten osastojen tukemiseen varoja. Kysymys on siis budjettiin liittyvästä asiasta ja se käsitellään valtuuston syyskokouksessa. Menettelytapavaliokunta toteaaakin, että valtuusto ei liiton sääntöjen mukaan päättä aloitteen sisällöstä tässä kokouksessa. Valtuuston syyskokous päättää budjetista (johon aloitteen sisältö liittyy), joten menettelytapavaliokunta pitäytyy hallituksen päätösesityksessä.

Harri Juopperi piti voimassa **kannatetun muutosesityksensä**, koska halusi tietää millaista kannatusta valtuustolla on asiaan.

Annika Rönni-Sällinen totesi, että koska valtuusto ei päättä tässä kokouksessa budjetista ja asia on nimenomaan budjettiasia, asiasta ei voi äänestää.

Harri Juopperi hyväksyi menettelytapavaliokunnan vastauksen ja veti muutosesityksen pois.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Id: 3234

Liitto lähemmäksi jäsenille

Tausta ja perustelut:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Jäsenten kohtaaminen, jäsenhankinta ja liiton näkyminen paikkakunnalla. Vaikka näin digitalisoitumisen aikakautena, yhteydenpito liittoon onnistuu teknisiä laitteita käyttäen mainiosti. Mikään ei kuitenkaan korvaa sitä, että ihminen on läsnä ihmiselle. Liitto on jäseniä varten. Tuodaan liitto lähemmäksi ja näkyväksi jäsenille.

Esitys:

PAM- Lohjan seudun palvelualojen työntekijät ry esittää liiton järjestötoimijoiden tuomista lähemmäksi jäseniä pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Esitämme järjestötoimijoiden pitävän etäpäivää Helsingistä ja käyttämään ammattiosastojen toimitiloja jäsenten kohtaamista ajatellen. Tuodaan toimintapäivä ammattiosastojen toimitilaan ja kohdataan siellä alueen jäseniä ja tehdään jäsenhankintaa. Ollaan liitto, joka on läsnä jäsenelle. Liiton edustajat on koulutettu kohtaamaan jäseniä ammattitaitoisesti. Uskomme vahvasti, että ihmiskohtaukset tuo jäsenelle lisäarvoa jäsenyyteen.

006 PAM Lohjan seudun palvelualojen työntekijät ry

Hallituksen lausunto:

Ammattiliiton on tärkeää näkyä jäsenille heidän arjessaan ja työpaikoillaan. PAM on jo vuosia pyrkinyt erilaisilla järjestämistoimilla lisäämään luottamushenkilöiden aktiivisuutta ja näkymistä työpaikoilla. Osana tätä työtä ovat myös liiton järjestötoimitsijat painottaneet työssään työpaikoilla toimimista, kehittäneet järjestämisen toimintatapoja ja läsnäoloa jäsenten keskuudessa. Järjestävän ammattiosaston toimintamallia ollaan viemässä aktiivisesti eteenpäin ja järjestäytyneen työpaikan toimintakonseptia viedään työpaikoille liittokokouskauden aikana määrätietoisesti.

Aluetoimiston toiminnan suunnittelussa huomioidaan alueen ammattiosastojen toiveita ja ideoita. Aloitteessa esitetty toiminta-ajatus otetaan huomioon aluetoimiston toiminnan suunnittelussa. Vastuu toimenpiteistä on aluetasolla eikä vaadi PAMin hallintoelimien päätöksiä/linjauksia.

Päätösesitys:

Valtuusto merkitsee aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Päätös:

Valtuusto merkitsi aloitteen ja hallituksen lausunnon tiedoksi.

Palvelujohtaja Merja Westman kommentoi aloitteeseen ”3244 Jäsenpelastaminen” liittyviin puheenvuoroihin. PAMille jokainen jäsen on äärettömän tärkeä. Jäsenpelastaminen on liiton arjessa läsnä koko ajan ja mietimme, miten voimme parantaa ja kehittää sitä. Pilotti käynnistyy ammattiosastoissa, joissa on palkattu työntekijä. Selvityksessä ja työnalla on vielä tietosuojaan liittyviä asioita ja mahdollisimman toimiva toimintatapa.

Juntusen pohdintaan, kääntyykö rästitystoimet liittoa vastaan, Westman kommentoi, että liitossa on käsitys, että jäsenet suhtautuvat pääsääntöisesti positiivisesti siihen. Varsinkin, jos jäsenet pääsevät puhumaan omasta tilanteestaan ja tekemään maksusuunnitelman

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

rästimaksujen maksamiseksi jäsenyyden säilymiseksi. Rästisoitoissa pyritään huomioimaan aina soittajien kielitaito.

Westman kertoi, että meneillään olevalla rästyskierroksella kokeillaan toimintatapaa, jossa lähetetään kaksi tekstiviestiä, perintäkirje ja vielä yksi tekstiviesti, jossa kysytään ”Haluatko, että sinuun ollaan yhteydessä?”. Tässä puhelussa rästiläisen on vielä mahdollisuus sopia maksusuunnitelma. Liitossa pyritään tekemään kaikki, jotta yksikään jäsen ei eroa turhan takia.

Toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoinen** vastasi Alayen kysymykseen sääntötyöryhmästä, että asia on kokouksen esityslistalla kohdassa 14. ”Informaatio liiton ja ammattiosastojen sääntöjen muutosprosessista”, ja se käsitellään myöhemmin kokouksessa. Liittokokouksen aikana liiton sääntöjä ja ammattiosaston mallisääntöjä tarkastellaan ja hallitus on huhtikuun kokoukseen nimittänyt sääntötyöryhmän tätä varten. Tästä tulee lisäselvitystä esityslistan kohdassa 14.

Alayen kysymykseen aloitteen hylkäämisestä, Lehikoinen vastasi, että se on viesti valtuustolta siitä, mitä mieltä esitetystä asiasta ollaan. Mikäli valtuusto hylkää aloitteen, ei valtuusto pidä esitettyä asiaa kannatettavana. Aloitteiden hylkäämistä ei ole käytetty koskaan valtuuston kokouksissa ja se onkin poliittisella puolella tunnetumpi toimintatapa.

Puheenjohtaja totesi, että aloitteisiin 3243, 3241, 3237, 3235 tehdyt muutosesitykset menevät menettelytapavaliokunnan käsittelyyn ja asiakohtaan palataan seuraavana kokouspäivänä.

Kokous keskeytettiin 14.5. klo 16.53.

Menettelytapavaliokunta kokoontui.

Kokousta jatkettiin 15.5. klo 9.00. Puheenjohtajana Christa Pessi. Aloitteiden käsittelyä jatkettiin. *Puheenvuorot muutosesityksiin on kirjattu pöytäkirjaan kunkin aloitteen kohdalle.

Todettiin, että valtuustolle tehdyt aloitteet on käsitelty ja ne lähetetään eteenpäin valmisteluun päätettyjen linjausten mukaisesti.

Todettiin myös, että viime syksyn valtuustoaloitteiden päätösten seuranta löytyy Aloiterekisteristä liiton verkkosivuilta <https://www.pam.fi/aloiterekisteri.html>

Puheenjohtajaksi vaihtui **Suvi Röntynen**.

9. Vuoden 2024 tilintarkastuskertomuksen käsittely

Avattiin esityslistan kohdat 9. Vuoden 2024 tilintarkastuskertomuksen käsittely, 10. Tilinpäätöksen vahvistaminen ja 11. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2024 päättäminen. Aluksi valtuusto kuuli kassanjohtaja **Ilkka Nissilän** työttömyyskassan ajankohtaiskatsauksen ja tämän jälkeen talousjohtaja **Jukka Mattilan** esittelyn liiton tilinpäätöksestä.

Seuraavaksi kuultiin tilintarkastajien lausunto vuodelta 2024:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Olemme tilintarkastaneet Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2024. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Merkittiin tilintarkastajien lausunto kuulluksi ja todettiin tilintarkastus kertomus vuodelta 2024 käsitellyksi.

10. Tilinpäätöksen (31.12.2024) vahvistaminen

Valtuusto kuuli aiemmin talousjohtaja **Jukka Mattilan** esittelyn liiton vuoden 2024 tilinpäätöksestä.

Päätettiin tilinpäätöksen vahvistamisesta.

Hyväksyttiin hallituksen esitys siitä, että ylijäämä 9 507 732,01 euroa siirretään kokonaisuudessaan työtaistelurahastoon.

11. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2024 päättäminen

Päätettiin hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2024.

12. Vuosikertomuksen 2024 käsittely

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** esittely vuosikertomuksesta 2024.

Laura Hyppölä (Helsinki-Uusimaa) kysyi Lehikoisen esittelystä, että onko luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen määrässä huomioitu tuplaroolit? Onko esityksessä mainitussa ”2211 jäsentä hankkii jäsenen” mukana esityksessä mainitut 441 luottamushenkilöä? Ja onko 3010 hankitussa uudessa jäsenessä mukana mainitut 1398 uutta jäsentä, jotka ovat tulleet luottamushenkilöiden suosittelun kautta? Lisäksi Hyppölä kysyi, missä menee Uniofyn kehittäminen ja onko olemassa lista siitä, mitä tällä hetkellä kehitetään?

Järjestöjohtaja **Risto Kalliorinne** kertoi, että Uniofyn kehittäminen on jatkuvaa ja käyttäjämäärät ovat kasvaneet. Kahden viime vuoden aikana esimerkiksi luottamushenkilöiden kirjautuminen järjestelmään on kaksinkertaistunut ja kirjautumisia on nyt yli 1000. Kaikkia rekisteröityneitä käyttäjiä on noin 4500. Edelleen etenkin luottamushenkilöitä kannustetaan ottamaan järjestelmä käyttöön. Uniofyn on hiljattain saatu kehittämissuunnitelma eniten kritiikkiä saadusta ammattiosastojen viestintätoiminnoista. Liitossa tehdään piakkoin päätös, lähdetäänkö jatkokehittämistä viemään eteenpäin.

Toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoinen** vastasi Hyppölälle, että luottamusmiehiä on 1430 ja työsuojeluvaltuutettuja 951. PAMissa luottamustehtäviä on yhteensä 4268 sisältäen kaikki luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut, EWC-edustajat ja yhdyshenkilöt. Tehtävänhaltijoita on 3633 eli tästä luvusta on poistettu päällekkäiset luottamustehtävät.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Jouni Kelaranta (Helsinki-Uusimaa) kysyi Uniofyn luotettavuudesta. Hän kertoi Uniofyn ilmoittavan edustamansa yrityksen luottamushenkilöiden ja työntekijöiden määrät väärin. Miten järjestelmästä saadaan luotettavaa tietoa ja miten saadaan viestintä toimivaksi?

Järjestöjohtaja **Risto Kalliorinne** vastasi Kelarannalle, että Uniofyyn tulee osa tiedoista liiton jäsenrekisteristä, jossa kaikki tiedot eivät ole ajan tasalla esimerkiksi jäsenten puutteellisten ilmoitusten takia. Luottamusmies on isossa roolissa rakentaessaan oman työpaikan kartoitusta Uniofyssa. Sitä kautta pystytään rakentamaan järjestelmästä luotettavampi. Liiton henkilökunta on tässä tarvittaessa apuna.

Merkittiin vuosikertomus 2024 käsitellyksi.

13. Toiminnan ja talouden suuntaviivat vuodelle 2026

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** esittely toiminnan ja talouden suuntaviivoiksi 2026.

Annika Rönni-Sällinen esitti menettelytapavaliokunnan puolesta, että nyt kun maan hallitus on luopunut sairaskarensi poistamisesta, niin menettelytapavaliokunta esittää **muutosesityksen** Toiminnan ja talouden suuntaviivoihin 2026:

Kohta 1.1. Poliittinen tilanne kappaleet 6 ja 7 (sivut 2–3)

On odotettavissa, että maan hallituksen viimeisetkin työntekijän turvan heikentämiseksi kaavailemat lakimuutokset, kuten irtisanomissuojan heikentäminen, määräaikaisuuden helpottaminen ja sairauskarensi, tulevat astumaan voimaan vuonna 2026. Palkansaajaliike, PAM kärkipäässä on alusta asti paitsi vastustanut näitä heikennyksiä, myös yrittänyt esittää vaihtoehtoja Orpo-Purran politiikalle.

Orpo-Purran hallituskauden puoliväliriihi pidetään huhtikuun lopussa vuonna 2025. Kun työttömyys on ennätyskorkealla eikä talouskasvua ole näkyvissä, on odotettavissa, että hallituksen puoliväliriihessä tullaan kohdistamaan lisää talouden sopeuttamistoimia ja leikkauksia. Syksyllä 2024 maan hallitus asetti työryhmän valmistelemaan Suomelle kasvuohjelman. Työryhmää johti Eläkeyhtiö Varman toimitusjohtaja Risto Murto. On odotettavissa, että puoliväliriihessä tehtävät päätökset pohjautuvat pitkälle tämän raportin esittämiin kasvutoimiin. Tämän lisäksi puoliväliriihessä tullaan todennäköisesti päättämään viimeisistäkin hallitusohjelman mukaisista työelämä heikennyksistä.

Muutosesitys:

On odotettavissa, että maan hallituksen viimeisetkin työntekijän turvan heikentämiseksi kaavailemat lakimuutokset, kuten irtisanomissuojan heikentäminen, määräaikaisuuden helpottaminen. ~~ja sairauskarensi~~, tulevat astumaan voimaan vuonna 2026. Palkansaajaliike, PAM kärkipäässä on alusta asti paitsi vastustanut näitä heikennyksiä, myös yrittänyt esittää vaihtoehtoja Orpo-Purran politiikalle.

Orpo-Purran hallituskauden puoliväliriihi pidettiin huhtikuun lopussa vuonna 2025. ~~Kun Työttömyys on ennätyskorkealla eikä talouskasvua ole näkyvissä. on odotettavissa, että hallituksen puoliväliriihessä tullaan kohdistamaan lisää talouden sopeuttamistoimia ja leikkauksia. Syksyllä 2024 maan hallitus asetti työryhmän valmistelemaan Suomelle~~

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

~~kasvuohjelman. Työryhmää johti Eläkeyhtiö Varman toimitusjohtaja Risto Murto. On odotettavissa, että puoliväliriihessä tehtävät päätökset pohjautuvat pitkälle tämän raportin esittämiin kasvutoimiin. Tämän lisäksi puoliväliriihessä tullaan todennäköisesti päättämään viimeisistäkin hallitusohjelman mukaisista työelämä heikennyksistä.~~

Maan hallitus päätti puoliväliriihessään alentaa verotusta noin kaksi miljardia euroa suosien yrityksiä ja hyvätulaisia. Mittavat sosiaaliturvaleikkaukset perusteltiin aiemmin pakolla ja nyt rahaa kuitenkin löytyi veroalennuksiin. Samalla hallitus ilmoitti pyrkimyksestään luopua ay-jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta. Jäsenmaksujen verovähennysoikeus on ollut ainoita keinoja, joilla valtiolta on toteuttanut veloitettaan tukea järjestäytymistä ja työehdoista sopimista. Jos liittoon kuuluvien työnantajien ja työntekijöiden määrä laskee, uhkana on työehtosopimusten yleissitovuuden romuttuminen. PAM on ilmaissut selkeästi huolensa suomalaisen työelämän heikentämisestä ja jatkaa vaikuttamistyötään huolimatta siitä, että hallituspuolueilla ei näytä olevan tahtoa kuunnella.

Aleksi Pakarinen (Helsinki-Uusimaa) esitti kannatettuja **muutosesityksiä**:

Muutosesitys 1:

Ennakoiva työehtotoiminta 3.1:

Lisätään viimeiseksi kappaleeksi:

Työehtotoiminta onnistuakseen vaatii laajan mandaatin jäsenistöltä ja järjestäytymisen kautta annetun valtuutukseen. Tietoisuus valtakunnallisen työehtotoiminnan merkityksestä saavutetaan osallistamalla jäsenistöä säännöllisesti ja kartoittamalla mahdollisia kehitystarpeita työehtosopimusten sisältöihin. Tärkeintä on luoda rakenteita ja vaikuttamisen väyliä jäsenistölle, jossa he pääsevät laajasti tuomaan esille näkemyksiään.

Muutosesitys 2:

Lisätään ensimmäiseksi kappaleeksi 3.2

Vahvan ammattiliiton perustana toimii aktiivinen ja toimintavalmis jäsenistö, joka kykenee itsenäiseen toimintaan työpaikkatasolla ja hallitsee erilaisia vaikuttamisen keinoja. Vuonna 2026 on ensiarvoisen tärkeää kehittää jäsenyyden merkitystä ja tärkeänä tehtävänä on luoda edellytyksiä paikallisen edunvalvonnan onnistumiselle. Jäsenhankinnassa onnistuminen edellyttää ammattiliiton merkityksen ja kollektiivisen toimintalogiikan ymmärtämistä kaikilla tasoilla. Jäsenedemokratian kanavia kehitetään ja toimintaa suunnataan päämäärätietoisesti kohti osallistavaa ammattiliittoa, jonka avulla pyritään vaikuttamaan työpaikkatasolla jäsenten arkeen rohkaisemalla heitä toimimaan yhdessä.

Muutosesitys 3:

Korvataan 3.2 viimeinen kappale seuraavasti:

Luottamushenkilötehtävän tukeminen

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Henkilöstöedustajia tulee valituiksi tehtäviin erilaisin lähtötiedoin ja -taidoin. Kaikessa toiminnassa on tärkeää tukea valittujen edustajien jaksamista tehtävässään, sekä mahdollistaa heidän onnistumisensa valituksi tulemisen jälkeen. Luottamusmiehen valitseminen on ensimmäinen askel työpaikan järjestäytymisessä ja se mahdollistaa rakenteiden luomisen työpaikoille. Näiden rakenteiden ylläpitäminen ja jatkuvuuden turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää osana vaikuttavaa järjestämistä.

Erityisesti oikeanlainen viestintä ja tietoisuuden lisääminen työpaikoilla, sekä työntekijöiden osallistaminen, ovat sellaisia asioita, jotka edesauttavat jatkuvuuden, sekä järjestäytymisen merkityksen korostumista päivittäisessä toiminnassa. Henkilöstöedustajille pyritään tarjoamaan sellaisia viestintävälineitä, että he eivät olisi riippuvaisia työnantajan hallitsemista järjestelmistä.

Muutosesitys 4:

Laadukkaat palvelut

Poistetaan s. 11 virke ”Näin ne erottuvat kilpailijoiden (esim. YTK) tarjoamista vaihtoehtoista.”

Perustelu: YTK ei ole kilpailija, sen funktio on täysin erilainen.

Muutosesitys 5:

Kohta 3.3

Lisätään viimeisen kappaleen perään sivulle 12:

Luottamusmiesten koulutuksessa keskitytään erityisesti vuonna 2026 substanssiosaamisen kehittämiseen, sekä oman alan työehtosopimuksen tuntemisen parantamiseen ja muuttuvaan lainsäädäntöön. Erityisesti vuosittain pidettäviä täydennyskurssien sisältöä suunnataan enemmän alakohtaiseksi ja tarkoituksena on syventää, sekä päivittää erityisesti ajankohtaisia erimielisyysasioita, työehtosopimuksen tulkintaa, muuttuvaa lainsäädäntöä ja sen vaikutuksia kyseisellä toimialalla.

Kokous keskeytettiin 15.5. klo 11.15 menettelytapavaliokunnan kokouksen ja lounastauon ajaksi.

Kokousta jatkettiin 15.5. klo 13.00.

Annika Rönni-Sällinen kertoi menettelytapavaliokunnan puolesta, että se esittää Aleksi Pakarisen tekemiin muutosesityksiin seuraavat muutokset:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Muutosesitys 1:

Ennakoiva työehtotoiminta 3.1:

Lisätään viimeiseksi kappaleeksi:

Työehtotoiminta onnistuakseen vaatii laajan mandaatin jäsenistöltä ja järjestäytymisen kautta annetun valtuutukseen. Tietoisuus valtakunnallisen työehtotoiminnan merkityksestä saavutetaan osallistamalla jäsenistöä säännöllisesti ja kartoittamalla mahdollisia kehitystarpeita työehtosopimusten sisältöihin. ~~Tärkeintä~~ On tärkeää luoda rakenteita ja vaikuttamisen väyliä jäsenistölle, jossa he pääsevät laajasti tuomaan esille näkemyksiään.

Muutosesitys 2:

Lisätään ensimmäiseksi kappaleeksi 3.2

Vahvan ammattiliiton perustana toimii aktiivinen ja toimintavalmis jäsenistö, joka kykenee itsenäiseen toimintaan työpaikkatasolla ja hallitsee erilaisia vaikuttamisen keinoja. Vuonna 2026 on ~~ensiarvoisen~~ tärkeää kehittää jäsenyyden merkitystä ja ~~tärkeimpänä tehtävä on~~ luoda edellytyksiä paikallisen edunvalvonnan onnistumiselle. Jäsenhankinnassa onnistuminen edellyttää ammattiliiton merkityksen ja kollektiivisen toimintalogiikan ymmärtämistä kaikilla tasoilla. Jäsenedemokratian kanavia kehitetään ja toimintaa suunnataan päämäärätietoisesti kohti osallistavaa ammattiliittoa, ~~jonka~~ minkä avulla pyritään vaikuttamaan työpaikkatasolla jäsenten arkeen rohkaisemalla heitä toimimaan yhdessä.

Muutosesitys 3:

Korvataan 3.2 viimeinen kappale seuraavasti:

Luottamushenkilötehtävän tukeminen

Henkilöstöedustajia tulee valituiksi tehtäviin erilaisin lähtötiedoin ja -taidoin. Kaikessa toiminnassa on tärkeää tukea valittujen edustajien jaksamista tehtävässään, sekä mahdollistaa heidän onnistumisensa valituksi tulemisen jälkeen. Luottamusmiehen valitseminen on ensimmäinen askel työpaikan järjestäytymisessä ja se mahdollistaa rakenteiden luomisen työpaikoille. Näiden rakenteiden ylläpitäminen ja jatkuvuuden turvaaminen on ~~ensiarvoisen~~ tärkeää osana vaikuttavaa järjestämistä.

Erityisesti oikeanlainen viestintä ja tietoisuuden lisääminen työpaikoilla, sekä työntekijöiden osallistaminen, ovat sellaisia asioita, jotka edesauttavat jatkuvuuden, sekä järjestäytymisen

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

merkityksen korostumista päivittäisessä toiminnassa. Henkilöstöedustajille pyritään tarjoamaan sellaisia viestintävälineitä, että he eivät olisi riippuvaisia työnantajan hallitsemista järjestelmistä.

Muutosesitys 4:

Laadukkaat palvelut

Muokataan s. 11 virke ”Näin ne erottuvat ~~kilpailijoiden~~ muiden toimijoiden (esim. YTK) tarjoamista vaihtoehtoista.”

Muutosesitys 5:

Kohta 3.3

Lisätään viimeisen kappaleen perään sivulle 12:

Luottamusmiesten koulutuksessa huomioidaan substanssiosaamisen kehittäminen sekä oman alan työehtosopimuksen tunteminen ja muuttuva lainsäädäntö. Täydennyskurssien sisällöissä painotetaan alakohtaisuutta ja koulutuksissa huomioidaan ajankohtaiset lainsäädännön muutokset.

Menettelytapavaliokunnan esitykset hyväksyttiin.

Päätettiin muutoksin Toiminnan ja talouden suuntaviivoista vuodelle 2026.

14. Informaatio liiton ja ammattiosastojen sääntöjen muutosprosessista

Kuultiin toiminnanjohtaja **Heidi Lehikoisen** informaatio liiton sääntöjen ja ammattiosastojen mallisääntöjen muutosprosessista.

- Hallitus päätti 1.4.2025 aloittaa liiton sääntöjen sekä ammattiosastojen mallisääntöjen tavoiteohjelman ja strategian mukaisen tarkastelun.
- Hallitus päätti nimetä sääntötyöryhmän valmistelemaan sääntömuutoksia.
- Sääntötyöryhmään nimettiin;
 - Sami Viitasaari (valtuuston puheenjohtaja, kiinteistöpalveluala)
 - Suvi Röntynen (valtuuston 2. varapuheenjohtaja, marava-ala)
 - Heikki Laakkonen (hallituksen jäsen, kaupan ala)
 - Johanna Buska (hallituksen jäsen, marava-ala)
 - Kaisamari Sahlman (hallituksen jäsen, kiinteistöpalveluala)
 - Marko Lähdesniemi (hallituksen jäsen, erityisalat) sekä
 - Sääntötyöryhmän sihteereiksi toiminnanjohtaja Heidi Lehikoinen ja järjestöasiantuntija Katja Palosaari.
- Sääntöjä on muutettu viimeksi vuonna 2021
- Isoja muutoksia tehty viimeksi vuonna 2014, kun edustajistomalli vaihtui liittokokousmalliksi.

Aikataulu:

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

- 4/2025 sääntötyöryhmä järjestäytyi
- 9/2025 keskustelua alueiden suunnittelupäivillä
- 9–10/2025 kysely osastoille
- 26.–27.11.2025 valtuuston syyskokous – yhteenveto osastokyselystä
- 1/2026 esitys uusista säännöistä
- 1–3/2026 lausuntopyyntö uusista säännöistä osastoille
- 5/2026 valtuusto päättää uusista säännöistä TAI
- syksy 2026 valtuusto päättää uusista säännöistä

15. Kokouksen päätöslausuma

Kuultiin päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Venla Männistön** esittely valiokunnan esityksestä kokouksen päätöslausumaksi.

Markku Tulisalo (Keski-Suomi-Pohjanmaa) esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Toisessa kappaleessa lause: ”Orpon hallituksen työntekijöiden lyöminen” korjataan ”Orpon hallitukselle työntekijöiden lyöminen”.

Kappaleessa 5 on liikaa me -sanoja. Siihen tiivistystä esimerkiksi muotoon: Me pamilaiset luottikset ja aktiivit puolustamme, rakennamme.

Petri Leskelä (Helsinki-Uusimaa) esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Räökkäyksen -sanon tilalle vaihdetaan ”systemaattisen sorron”, ”systemaattisen syrjinnän” tai jotain muuta vastaavaa.

Tuire Autio (Helsinki-Uusimaa) esitti **kannatetun muutosesityksen:**

Sanan saksipolitiikka tilalle vaihdetaan sana leikkauspolitiikka.

Venla Männistö vastasi päätöslausumavaliokunnan puolesta, että Tulisalon ensimmäinen muutosesitys voidaan hyväksyä. Toista muutosesitystä me -sanoista päätöslausumavaliokunta ei halua muuttaa, koska lausumassa halutaan korostaa ”meitä”, että me teemme yhdessä.

Leskelän muutosesitykseen päätöslausumavaliokunta vastasi, että räökkäys -sana halutaan pitää, koska se räväköittää tekstiä. Ja Aution muutosesityksen saksipolitiikka -sana halutaan myöskin pitää, koska termi on yleisesti käytössä oleva.

Markku Tulisalo (Keski-Suomi-Pohjanmaa) piti kannatetun muutosesityksensä voimassa liiallisten me -sanojen osalta.

Simo Helvola (Helsinki-Uusimaa) totesi, että saksipolitiikka -sana kohdistuu enemmän mediassa yhteen tiettyyn puolueeseen (Perussuomalaiset) ja kannatti leikkaus -sanaa, koska se kohdistuu yleisesti kaikkien hallituspuolueiden käyttämään terminologiaan.

Päätöslausumavaliokunta kokoontui käsittelemään esitettyjä muutoksia.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja **Venla Männistön** esitteli muokatun päätöslausuman.

Paula Soronen (Pohjois-Suomi) esitti kaksi **kannatettua muutosesitystä**:

Muutosesitys 1:

Kohta: Me PAMissa, luottamushenkilöt ja aktiivit, me puolustamme sopimusyhteiskuntaa. Me rakennamme siltaa vakauden ja hyvinvoinnin välillä. Me emme vastusta kehitystä – me vaadimme vain, että kehitys on reilua.

Muutos:

Me PAMin luottamushenkilöt ja aktiivit, puolustamme sopimusyhteiskuntaa. Olemme rakentamassa siltaa vakauden ja hyvinvoinnin välillä. Emme ole vastustamassa kehitystä - vaadimme vain, että kehitys on reilua.

Muutosesitys 2:

Kohta: Missä selvästi palkansaaajat ja erityisesti pienituloiset ovat olleet räähkäyksen kohteena.

räähkäyksen tilalle sana kyykytyksen/kurituksen kohteena

Venla Männistö vastasi päätöslausumavaliokunnan puolesta, että se hyväksyi Sorosen ensimmäisen muutosesityksen. Valiokunta ei hyväksynyt toista esitystä, eikä siis halua muuttaa räähkäys -sanaa. Päätöslausumavaliokunta hyväksyi Tulisalon muutosesityksen merojen vähentämiseksi.

Paula Soronen (Pohjois-Suomi) piti 2. **kannatetun muutosesityksensä** voimassa.

Valtuusto siirtyi äänestämään Paula Sorosen kannatetun muutosesityksen (räähkäys -sanan tilalle kyykytyks) ja päätöslausumavaliokunnan pohjaesityksen (räähkäys -sana) välillä.

Äänestyksen jälkeen puheenjohtaja totesi, että äänestyksen perusteella päätöslausumavaliokunnan pohjaesitys voitti eli päätöslausumassa pidettiin räähkäys -sana.

Hyväksyttiin päätöslausuma muutoksin. Todettiin, että päätöslausuma tulee pöytäkirjan liitteeksi.

15. Kokouksen päättäminen

Valtuuston 2. varapuheenjohtaja **Suvi Röntynen** päätti kokouksen lyhyeen puheeseen.

”Hyvät ay-toverit,

Ne luulevat sinua tyhmäksi, työmies!

Ne syöttävät sinulle valheita, työmies!

Kun porvarihallitus vakauttaa, sen työmies maksaa palkastaan

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

*Ja kun voitto on valunut porvarin taskuun
Ja suhdanne äkkiä kääntyy laskuun
Hinnat nousevat taivaaseen kuin kirkkoherran rukouksen*

Vappuna munkkeja paistaessani kuuntelen perinteisesti aina työväenlauluja. Tänäkin vuonna ajattelin etenkin tämän Kaj Chydeniuksen sanoittaman Riistäjän lait laulun sanoja. Niinpä. Toki kaikki kohdat tästäkään laulusta ei enää pidä paikkaansa, maailma muuttuu.

Raha ei sikiä pankeissa, työmies!

Taitaa kuitenkin sikiä ja kuulemma myös bitcoineja louhitaan datakeskuksissa. Paljon puhutuissa sähkösyöpöissä, ehkä niissäkin tarvitaan kuitenkin palvelualojen ammattilaisia esimerkiksi kiinteistöhuollon tehtävissä. Mutta laulu jatkuu rahan sikiämisestä

*Se syntyy sinun työstäsi, työmies!
Sinun ja eukkosi raadannasta porvari kiskoo miljoonansa
Ja minne ne miljoonat sijoitetaan, kas, sitä ei duunari tietää saa*

Näinhän se politiikka suomessa on porvarihallituksen johdolla viety. Mutta silti, seuraava patkä pitää täysin paikkansa, muistetaan että laulun sanoissa käytetään kielikuvia, mutta nujertaa meidät halutaan

*Ne pelkäävät sinun voimaasi, työmies!
Ne tahtovat hajottaa rintamasi, työmies!
On patukka-armeija valmiina sinun taistelutahtosi murskaamaan
Ja ne eivät epäröi lyödä ja ne eivät epäröi tappaa
Se on luokkapoliisin laki
Se on riistäjän rautainen laki
Se on suomalaisen kultapossukapitalistin laki
Olet porvariheroille vaarallinen, työmies!
Kun luokkasi lähtee liikkeelle, niin riistäjä lentää perseelleen
Tai vieläkin kauemmaksi, Kanarian saarille asti (nykyään varmaa Thaimaaseen tai minne lie Caymansaarille)*

Ja jos et pidä varaasi
Se rosvoaa sinun rahasi, ne suuret suhdannevoitot
Sinun hielläsi tuotetut voitot
Sillä riisto on porvarin laki
Se on porvarivaltion laki

Viime lauantaina Helsingin sanomissa julkaistiin artikkeli, jossa väitettiin, että ei ole lottovoitto syntyä Suomeen. Teksti oli mielenkiintoinen, mutta erityisesti yksi kohta sai minut ajattelemaan, etenkin ay-liikettä. Sosiologian professori Eeva Luhtakallio ei ollut hämmästynyt näistä väitteistä, jotka perustuivat Eva:n kyselyyn. ”Luhtakallio selittää ilmiötä paitsi taloudellisilla seikoilla myös sillä, että suomalaiset sitoutuvat nyt yhteiskuntaan heikommin kuin takavuosisikymmeninä. Aiemmin suomalaiset kuuluivat erilaisiin järjestöihin, ammattiliittoon, urheiluseuraan ja talkooporukoihin. Nyt kollektiiviseen toimintaan osallistutaan lähinnä henkilökohtaisena projektina, jonka avulla toteutetaan omia päämääriä.”

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Yliyksilöllistyminen.

”Tässä ajassa ei ole muotia ajatella, että valtio on onnemme seppä. Jokainen luokoon lottovoittonsa. Jos on luodakseen.”

Siksi kehotankin teitä hyvät ammattiosastojen aktiivit ja luottamusmiehet. Luodaan yhdessä uudelleen tämä kulttuuri, jossa työntekijät yhdessä vaikuttamalla luovat yhteistä hyvää. Ollaan innovatiivisia yhteisten aktiviteettien keksimisessä, sillä kyllä minä näen, järjestöihmisenä, että ihmiset kaipaavat yhteisöllisyyttä. Pitää vain löytää keinot millä ihmiset lähtevät mukaan. Meillä on myös suuri vastuu opettaa työntekijöille järjestöelämää, sillä se ei ole tuttua nykypäivän ihmiselle. Ei järjestöissä, esimerkiksi ammattiosastoissa, ole useinkaan työntekijää joka asiat järjestää, vaan ne on tehtävä itse. Tämä tulee monelle työntekijälle yllätyksenä, mutta tämä on muutettava positiiviseksi. Saat järjestää juuri sellaista toimintaa, joka sinua kiinnostaa. Lisäännytään, aivan kuten valtuuston puheenjohtaja aloituspuheessaan sanoi, avataan ovia ja rakennetaan uusia ja tehostetaan vanhoja toimintatapoja. Löytämällä keinot yhdistää ihmisiä, me pidämme ammattiyhdistysliikkeen vahvana.

*Sillä sinun on muutettava tämä maa ja maailma
Ja sinun on taisteltava oman luokkasi puolesta
Ja sinä vain sinä voit antaa suunnan ja tarkoituksen
Luokkasi taistelulle ja viedä se päätökseen
Se on sosialismin laki
Se on luokkataistelun laki
Se on luokkatietoisien työväen luokan yhteinen tahto ja laki!*

Hyvää kesää!”

Kokous päätettiin 15.5. klo 13.25.

VAKUUDEKSI

Sami Viitasaari
puheenjohtaja

Christa Pessi
1. varapuheenjohtaja

Suvi Röntynen
2. varapuheenjohtaja

Heidi Lehikoinen
sihteeri

Anu Valve
sihteeri

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Taina Kainulainen
pöytäkirjan tarkastaja

Arvo Mäkilä
pöytäkirjan tarkastaja

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

OSALLISTUJALUETTELO

	Viitasaari	Sami	Valtuuston puheenjohtaja	
	Pessi	Christa	Valtuuston 1. varapuheenjohtaja	
	Röntynen	Suvi	Valtuuston 2. varapuheenjohtaja	
	Pirkanmaa			
1	Alaye	Lotta	Valtuuston jäsen	
2	Iso-Lähteenmäki	Lauri	Valtuuston jäsen	
3	Kilpinen	Lilli	Valtuuston jäsen	
4	Lunden	Lea	Valtuuston jäsen	
5	Nytorp	Maija	Valtuuston jäsen	
6	Parjanen	Johanna	Valtuuston jäsen	
7	Vuorinen-Vilen	Päivi	Valtuuston jäsen	
	Pohjois-Suomi			
8	Juopperi	Harri	Valtuuston jäsen	
9	Kettunen	Sanna	Valtuuston jäsen	
10	Koivisto	Tiina	Valtuuston jäsen	
11	Korva	Janne	Valtuuston jäsen	
12	Kuronen	Anne	Valtuuston jäsen	
13	Mikkonen	Jonna	Valtuuston jäsen	
	Valtakunnallinen			
14	Kusmin	Johanna	Valtuuston jäsen	
15	Kymäläinen	Sami	Valtuuston jäsen	
16	Lindgren	Toni	Valtuuston jäsen	
17	Lindström	Satu	Valtuuston jäsen	
18	Seilonen	Tarja	Valtuuston jäsen	
	Helsinki-Uusimaa			
19	Autio	Tuire	Valtuuston jäsen	
20	Helvola	Simo	Valtuuston jäsen	
21	Hyppölä	Laura	Valtuuston jäsen	
22	Jakobson	Tea	Valtuuston jäsen	
23	Juntunen	Maria	Valtuuston jäsen	
24	Kelaranta	Jouni	Valtuuston jäsen	
25	Kirjarinta	Nita	Valtuuston jäsen	
26	Koskinen	Mira	Valtuuston jäsen	
27	Lehtonen	Esa	Valtuuston jäsen	
28	Leskelä	Petri	Valtuuston jäsen	

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

29	Maluwa	Nea	Valtuuston jäsen	
30	Pakarinen	Aleksi	Valtuuston jäsen	
31	Sewornu	Daniel	Valtuuston jäsen	
32	Simani	Saman	Valtuuston jäsen	
33	Toivainen	Reetta	Valtuuston jäsen	
	Häme-Kaakkois-Suomi			
34	Itkonen	Timi	Valtuuston jäsen	
35	Jääskeläinen	Anita	Valtuuston jäsen	
36	Kojo	Marina	Valtuuston jäsen	
37	Talvisilta	Anniina	Valtuuston jäsen	
38	Tervo	Jaana	Valtuuston jäsen	
39	Vuorenmaa	Katariina	Valtuuston jäsen	
40	Ylä-Jääski	Petri	Valtuuston jäsen	
	Itä-Suomi			
41	Hoffren	Jukka	Valtuuston jäsen	
42	Lehtinen	Pirkko	Valtuuston jäsen	
43	Männistö	Venla	Valtuuston jäsen	
44	Leiviskä	Marja-Terttu	1.henk. koht.varajäsen (Ropponen-Korhonen Minna*)	
45	Sundell	Milla	Valtuuston jäsen	
	Keski-Suomi-Pohjanmaa			
46	Huhtakallio	Outi	Valtuuston jäsen	
47	Laakkonen	Lasse	1.henk.koht.varajäsen (Isokoski Sauli*)	
48	Kainulainen	Taina	Valtuuston jäsen	
49	Salberg	Minna	Yleisvarajäsen (Kalho-Naukkarinen Marika*)	
50	Muurmäki	Sanna	Valtuuston jäsen	
51	Saukko	Päivikki	Valtuuston jäsen	
52	Törmä	Tomi	Valtuuston jäsen	
53	Frilund	Jonas	1.henk.koht.varajäsen (Veijanen Elli*)	
	Lounais-Suomi			
54	Hasunen	Anni	Valtuuston jäsen	
55	Hoppendorff	Esa	Valtuuston jäsen	
56	Mäkilä	Arvo	Valtuuston jäsen	
57	Ranula	Katri	Valtuuston jäsen	
58	Turunen	Marjukka	1.henk.koht.varajäsen (Rautio-Visuri Janina*)	
59	Revell	Roni	Valtuuston jäsen	

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

60	Öström	Nina	Valtuuston jäsen	
	Yleisvarajäsenet			
	Salberg	Minna	Itä-Suomi	
	Soronen	Paula	Pohjois-Suomi	
	Tulisalo	Markku	Keski-Suomi-Pohjanmaa	
	Ahinko	Taina	Lounais-Suomi	
	Hallikas	Marko	Helsinki-Uusimaa	
	Halme	Tanja	Valtakunnallinen	
	Laakso	Saara	Helsinki-Uusimaa	
	Pankkio	Heli	Lounais-Suomi	
	Pihlajamaa	Tuula	Pirkanmaa	
	Sairomaa	Tomi	Häme-Kaakkois-Suomi	
	Hallitus			
	Buska	Johanna	Hallituksen jäsen	
	Elokannas	Tuuli	Hallituksen jäsen	
	Fagerström	Ulla	Hallituksen jäsen	
	Korhonen	Marjo	Hallituksen jäsen	
	Kyrö	Piia	Hallituksen jäsen	
	Laakkonen	Heikki	Hallituksen jäsen	
	Lehikoinen	Jenni	Hallituksen jäsen	
	Lehto	Merja	Hallituksen jäsen	
	Leskinen	Ulla	Hallituksen yleisvarajäsen	
	Lähdesniemi	Marko	Hallituksen jäsen	
	Mäkelä	Melina	Hallituksen yleisvarajäsen	
	Puhakka	Hanna	Hallituksen jäsen	
	Rantanen	Lassi	Hallituksen jäsen	
	Ruokonen	Mikko	Hallituksen jäsen	
	Sahlman	Kaisamari	Hallituksen jäsen	
	Tamminen	Liisa	Hallituksen yleisvarajäsen	
	Vakkuri	Arja	Hallituksen jäsen	
	Vehmas	Päivi	Hallituksen jäsen	
	PAMin henkilökunta			
	Erkamaa	Hanna	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Hoikkala	Raimo	päälouottamusmies	Palvelualojen ammattiliitto
	Ihalempiä	Miia	luottamusmies	Palvelualojen työttömyyskassa
	Immonen	Ulla	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Kalliorinne	Risto	järjestöjohtaja	Palvelualojen ammattiliitto
	Koski	Jarno	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Kuitunen	Nina	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

	<i>* Lahnalampi</i>	<i>Taru</i>	jäsenyyspäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Lehikoinen	Heidi	toiminnanjohtaja	Palvelualojen ammattiliitto
	Lehtimäki	Nora	puheenjohtajan assistentti	Palvelualojen ammattiliitto
	Leppäkangas	Sirpa	työehtojohdaja	Palvelualojen ammattiliitto
	Mattila	Jukka	talousjohtaja	Palvelualojen ammattiliitto
	Moilanen	Marjo	it-asiantuntija	Palvelualojen työttömyyskassa
	Nikula	Kimmo	henkilöstöpäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Nissilä	Ilkka	kassanjohtaja	Palvelualojen työttömyyskassa
	Ojala	Juha	sopimuspäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Penders	Elisa	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Blomqvist-Valtonen	Elin	yhteiskuntasuhteiden vastaava	Palvelualojen ammattiliitto
	Rouhiainen	Aki	järjestämispäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Rönni-Sällinen	Annika	puheenjohtaja	Palvelualojen ammattiliitto
	Sallinen	Minttu	viestintäpäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Sparf	Johanna	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Terho	Sirkku	talousvastaava	Palvelualojen ammattiliitto
	Turpeinen	Henna-Kaisa	aluepäällikkö	Palvelualojen ammattiliitto
	Valve	Anu	hallintosihteeri	Palvelualojen ammattiliitto
	Westman	Merja	palvelujohtaja	Palvelualojen ammattiliitto
	Hupli	Anne	tulkki	
	Rapola	Suvi	tulkki	

** este ilmoitettu*

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Läsnäolijoiden toteaminen
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokousvirkailijoiden valinta
 - 4.1. Sihteerit (2)
 - 4.2. Pöytäkirjantarkastajat (2)
 - 4.3. Ääntenlaskijat (5)
 - 4.4. Menettelytapavaliokunta
 - 4.5. Päätöslausumavaliokunta (7+1+1)
5. Kokoussääntöjen hyväksyminen
6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu
8. Valtuustoaloitteista päättäminen
9. Vuoden 2024 tilintarkastuskertomuksen käsittely
10. Tilinpäätöksen (31.12.2024) vahvistaminen
11. Hallituksen tili- ja vastuuvapaudesta vuodelta 2024 päättäminen
12. Vuosikertomuksen 2024 käsittely
13. Toiminnan ja talouden suuntaviivat vuodelle 2026
14. Informaatio liiton ja ammattiosastojen sääntöjen muutosprosessista
15. Kokouksen päätöslausuma
16. Kokouksen päättäminen

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

PUHEENJOHTAJA ANNIKA RÖNNI-SÄLLISEN PUHE 14.5.2025

Arvoisat PAMin valtuuston jäsenet!

Kuluneen puolen vuoden aikana on taas tapahtunut enemmän kuin mitä aiemmin tapahtui monessa vuodessa. Tai oikeastaan, nyt on tapahtunut asioita, joita aiemmin ei tapahtunut eikä pidetty mahdollisenakaan.

Vielä puoli vuotta sitten emme pitäneet mahdollisena, että jonkun länsivaltion presidentti ilmoitusluonteisena asiana kertoo haluavansa jonkin toisen valtion alueita, koska hän haluaa. Tai että sama hemmo panee koko maailmantalouden sekaisin, asettamalla korkeita tullee niille, jotka ovat kohdelleet asettajaa huonosti. Huonosti kohtelua merkitsee, että jostain on tuotu USA:han enemmän tuotteita kuin mitä USA:sta on sinne viety. Edes pingviinit eivät ole olleet näiltä tulleilta suojassa. Vitsejähän nämä ja kaikki muut olisivat, elleivät ne olisi totta, ja elleivät ne samalla tekisi koko toimintaympäristöstämme epävakaa. Epävakaudesta kärsivät aina viime kädessä tavalliset ihmiset. Ne, joilla on massia ja valtaa, pärjäävät yleensä aina. Häikäilemättömimmät heistä rikastuvat, kun muilla on hätä.

Hyvät ystävät

Toinen epävarmuutta tuottava touhupetteri on meille jo tutumpi. Sitä luuli jo tietävänsä kahden vuoden kokemuksella Petteri Orpon ja Riikka Purran elkeet. Parivaljakko onnistui kuitenkin puoliväliriihessä yllättämään röyhkeydellään. Kun tähän asti on ollut pakko säästää ja tuottaa leikkauksilla maahan köyhyyttä. Tämän vuoden sosiaaliturvaleikkausten jälkeen melkein joka kuudes suomalainen elää köyhyysrajan alapuolella. Nyt lisävelka ei olekaan ongelma, koska sillä pystytään rahoittamaan veronkevennykset suurituloisille ja yritykselle.

Tuttua Orpo-Purraa oli, että hallitus aikoo viedä työntekijöiltä mahdollisuuden vähentää verotuksessaan työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut. Sama koskisi järjestäytyneitä yrityksiä. Pelkästään sillä liikkeellä pienituloisen liittoon kuuluvan veronkevennys häipyä kuin tuhka tuuleen. Verotuksen näkökulmasta on kysymys tulonhankkimisvähennyksestä, jollaisia ovat muun muassa työhuonevähennys, lehtitilaukset, jopa se, kun kunnallisessa luottamustoimessa oleva saa kokouspalkkion ja maksaa siitä omalle puolueelleen nk. puolueveroa. Sekin hyväksytään tulonhankkimisvähennykseksi. Hallituksen linjan mukaan vähennykseksi ei kuitenkaan kuuluisi jäsenmaksu yhdistykselle, joka neuvottelee ihmisten vähimmäispalkat ja palkankorotukset. Yritysten jäsenmaksut vaikkapa kauppakamarille kelpaisivat. On vaikea keksiä, miten hallitus aikoo tästä lainsäädäntöharjoituksesta suoriutua.

Ay-aktiivit

Verotuksen oikeudenmukaisuudesta tai systematiikasta tässä ei tietenkään ole kysymys. On kysymys määrätietoisesta sopimusyhteiskunnan romuttamisesta, pyrkimyksestä saada tavallisen työntekijän etuja ajava porukka matalaksi.

Viimeisenä silauksena oli kokoomuksen viime viikon mainoskampanja, jonka se veti nopeasti pois, kun kokoomuslaiset liittopomot ilmoittivat julkisesti mittansa täyttyneen. Yksi ilmoitti eroavansa kokoomuksesta. Orpo syytti epäonnistunutta viestintää. Me taas totesimme: Pääministeripuolue ryhtyi teoista sanoihin. Viestintä oli harvinaisen onnistunutta. Hallituskauden aikaiset teot ovat nyt muuttuneet sanoiksi.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Jos liittoon kuuluvien työnantajien ja työntekijöiden määrä laskee, uhkana on yleissitovuuden heikkeneminen. Yleissitovuus on taannut työnantajille tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja työntekijöille työehtojen turvan. Hallitus tekee Suomesta huonomman paikan yrittää ja tehdä töitä.

Työllisyyttä surkeasti hoitanut Orpon-Purran hallitus yrittää myös ottaa kunnian ostovoiman parantumisesta. Jäsenkyselymme mukaan kokoaikaisen jäsenen keskiansio oli 2500 euroa kuukaudessa. Puoliväliriihen veromuutosten myötä ammattiliiton jäsen saa noin 15 euroa kuukaudessa lisää. Me taas neuvottelimme esimerkiksi kaupan alalla 2500 euroa kuukaudessa tienaaavalle korotusta jo sopimuskauden ensimmäisenä vuonna 72,5 euroa kuukaudessa. Ostovoiman vahvistamisen esittäminen hallituksen ansiona on härski silmänkääntötempu. Viime syksyn ja vuoden vaihteen alv-korotukset söivät tavallisten työntekijöiden ostovoimaa, ja melkoisen loven hallitus teki vastentahtoisesti osa-aikatyötä tekeville viemällä suojaosat heti hallituskauden alussa.

Hyvät valtuutetut

Syysvaltuuston jälkeen PAM on neuvotellut ratkaisut 15 uudesta työehtosopimuksesta, jotka tuovat palkankorotukset noin 340 000 työntekijälle. Sopimuksettomassa tilassa ovat jäsenemme 9 sopimusallalla. Viimeisimmät neuvottelutulokset on saatu Avecran junapalveluhenkilökunnalle, Alkon myymälätyöntekijöille sekä Golf-alalle. Hallitus käsittelee nämä huomenna ylimääräisessä kokouksessaan. Jos neuvottelutulokset hyväksytään, työehtosopimusratkaisut puuttuvat enää kuudelta sopimusallalta, joista kattavin on Apteekin teknisiä työntekijöitä koskeva työehtosopimus.

Neuvottelukierros lähti käyntiin jo syksyllä, kun Teollisuusliitto aloitti neuvottelunsa SAK:n liittojen yhteisten tavoitteiden pohjalta. Teollisuusliiton neuvottelut venyivät pitkään, koska työnantajien näkemykset palkankorotusten suuruudesta olivat todella kaukana siitä, mitä yhdessä tavoittelimme. Teollisuusliiton jäsenet olivat toistuvasti lakossa koko syksyn ja alkutalven ajan. Teollisuuden päänavaajaratkaisun saavuttamiseksi järjestettiin myös tukilakkoja. Tukilakkojen järjestäminen on uuden lakko-oikeutta rajoittavan lainsäädännön takia aiempaa vaikeampaa, mutta myös pamilaisia siivoojia ja henkilöstöravintolatyöntekijöitä oli tukilakossa.

Kaupan alan viiden päivän lakko helmikuussa toteutui ennen kuin yhtään sopimusta oli tehty. Lopulta Teollisuusliitto pääsi sopimusratkaisuun 7,8 prosentin palkankorotuksista kolmelle vuodelle ja vasta sen jälkeen muut työnantajaliitot olivat valmiita sopimaan palkankorotuksista. Kaupan alalle saimme neuvoteltua tällöin palkankorotuksista etupainotteisen ratkaisun ilman mitään paikallisia erii. Näin siis koko palkankorotus maksetaan yleiskorotuksena kaikille. Maaliskuussa hiihtokeskuksissa päästiin sopimukseen kahden päivän lakon jälkeen ja myös asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialalla tarvittiin työtaistelutoimia ratkaisun löytymiseksi. Asiakaspalvelu- ja telemarkkinointialalla ei lakkoja ole ennen nähty. Uutta teknologiaa paljon käyttävällä alalla työntekijät näyttivät voimiaan.

Kaupan alan ratkaisu oli sen sijaan avannut latua muille PAMin isommille sopimusaloille ja pääsimme sopimukseen tiukkojen neuvottelujen jälkeen lopulta kuitenkin ilman lakon uhkaa vartiointialalla, matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalveluissa sekä kiinteistöpalvelualalla.

Kun teollisuuden ratkaisu on asettanut palkankorotuksille ja kustannusvaikutteisille työehtojen muutoksille katon, on meidän tehtäväksemme jäänyt turvata, että se on myös lattia. Erityisesti palkankorotusten jakautuminen yleiskorotusten ja paikallisten erien välillä sekä työntekijöiden irtisanomissuoja ovat olleet tämän kevään kiistakysymyksiä pamilaisissa pöydissä. Olemme pystyneet turvaamaan kaikille yleisen linjan mukaiset palkankorotukset, jotka valtaosaltaan on sovittu toteutuvan kaikille maksettavina yleiskorotuksina.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

Pettymys on sen sijaan ollut se, miten työnantajat ovat suhtautuneet SAK:n liittojen yhteiseen koordinaatioon. EK ja sen jäsenliitot ovat vuosikausia peräänkuuluttaneet niin sanottua Ruotsin mallia. Ruotsissa malliin olennaisesti kuuluu se, että SAK:ta vastaavan keskusjärjestön LO:n liitot sopivat keskenään yhteisistä tavoitteista ja myös kertovat ne julki ja koordinoivat neuvotteluja vahvasti.

Kun nyt me SAK-laisten liittojen kesken pyrimme edistämään ja toimimaan ruotsalaisen mallin mukaisesti sopimalla yhteisistä tavoitteista ja koordinoimalla niitä, asettuivat työnantajaliitot neliraajajarrutukseen kaikelle, mikä vähääkään vaikutti yhteisiltä tavoitteilta. Yhteistä sopimisen mallia vahvistavaa olisi ollut kunnioittaa pyrkimystämme edistää koordinoitua sopimista ja pyrkiä löytämään ratkaisuja esittämiimme tavoitteisiin, niin kuin Ruotsissa tapahtuu.

Toisin kävi. Vaikuttaakin siltä, että sekä euromääräiset palkankorotukset että kaikki lainsäädäntömuutoksien vaikutuksia lieventävät tavoitteemme, kuten painavan syyn kirjaaminen työehtosopimukseen, joissa sitä ei ennestään ollut, oli nuijittu kumoon työnantajapuolella jo ennen kuin olimme niistä päässeet edes neuvottelupöydissä keskustelemaan. Vastaus oli aina sama. Ja se oli EI. Näistä ei edes keskustella.

Kevään neuvottelukierroksella olemme kuitenkin monilla aloilla saavuttaneet merkittäviä alakohtaisia parannuksia työehtosopimukseen. Näistä mainittakoon esimerkiksi kaupan alan palkkausjärjestelmä uudistus, kiinteistöpalvelualalla vuosivapaajärjestelmä, joka tulee korvaamaan arkipyhäjärjestelmän. Monilla aloilla on sitouduttu valmistelevaan vastaavia uudistuksia, kuten vartiointialalla palkkausjärjestelmää tai tarkastelemaan yhdessä keskeisiä pulmakysymyksiä, kuten osa-aikaisten asemaa marava-alalla. Kokonaisuutena arvioiden voidaan sanoa, että saavutimme jäsenillemme varsin hyvät työehtosopimusratkaisut. Siitä suurin kiitos kuuluu niin lakossa olleille kuin niihin valmistautuneillekin jäsenille. Kiitos teille kaikille, työehtosopimusneuvottelut ovat aina iso yhteinen ponnistus, jossa tarvitaan kaikkia monissa eri rooleissa!

Työntekijöiden elämän ja työelämän parantaminen työehdoista sopimalla ja niiden toteutumista valvomalla on meidän toimintamme ydintä. Sekin oli tänä keväänä aivan uusissa kantimissa, kun uudet sovittelijan toimivaltaa rajoittavat lakipykälät olivat voimassa. Kokemus näytti sen, että kävi kuten pelkäsimme, sovittelijan asema vaikuttaa olevan entistä teknisempi palkankorotuskaton valvoja. Myös kaikista uudistuksista työehtoihin sovittelija edellyttää myönnytyksiä vastapuolelle eli käytännössä heikennyksiä toisaalla. Tämä estää tehokkaasti lakko-oikeuden toimivuuden siinä, miksi se on olemassa: palkka- ja työehtojen parantamiseen.

Hyvät päätöksentekijät

Meillä on itsellämme puolen vuoden kuluttua tavallaan sama tilanne kuin Orpo-Purran hallituksella oli nyt. Silloin olemme valtuustokautemme puolivälissä ja meidän on syytä tehdä arvioita siitä, miten strategiamme on toiminut tavoiteohjelman edistämiseksi ja miten tavoiteohjelma toteutuu. Nykyisen hallituksen kanssa toimiessa on käynyt selväksi, että yhteiskunnallinen vaikuttaminen on tulevaisuudessa entistä tärkeämpää. Emme voi luottaa siihen, että kolmikantaisen yhteistyön periaatteen mukaisesti lainsäätäjä automaattisesti aidosti kuulisikin myös työntekijäpuolen ääntä.

Tällä hetkellä yritämme vielä vaikuttaa irtisanomissuojan heikentämiseen. Lausunnossamme olemme vaatineet varoitus- ja kuulemiskäytäntöjen selventämistä työntekijän oikeuksien turvaamiseksi, useita tarkennuksia, joilla estettäisiin irtisanomisten mahdollisuutta liukua epäasialliseksi sekä korvausten nostamista laittomista irtisanomisista. Ja tietenkin nostamme esiin sitä, että naisilta lähtee tulevaisuudessa

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

herkemmin työpaikka alta, kun uutta lainsäädäntöä sovelletaan naisvaltaisilla aloilla. Iso osa miehistä on vanhojen teollisuuspohjaisten työehtosopimusmääräysten perusteella turvassa. Vaikutustyössä kaksi asiaa on toki edennyt hyvää suuntaan – yrityslähestymiskiellon valmistelu on alkanut, ja sairaussakon valmistelusta hallitus on luopunut.

Hyvät valtuutetut

Emme kuitenkaan ole yksin asioittemme kanssa. Tavoiteohjelman tavoitteita edistetään kaikilla PAMin toiminnan tasoilla. Työehtosopimusneuvottelut ovat tähän tietenkin olennainen areena. Osa tavoitteistamme on samankaltaisia eri maiden sisarjärjestöjen kanssa. Sellainen on esimerkiksi tavoite työajan lyhentämisestä ansioita alentamatta. Islannissa työajan lyhentämien on onnistunut. Muutos lähti liikkeelle jo viime vuosikymmenellä valtion ja Reykjavikin kaupungin kokeilulla. Sikäläiset työmarkkinaosapuolet jatkoivat asian edistämistä työehtosopimuksin. Nyt jo 85 % työntekijöistä on oikeutettu n. 36 tunnin työviikkoon. Työnantajat vastustivat, koska väestöä on vähän. Ne kuitenkin taipuivat.

Hyvät ystävät

Työntekijöistä vähät välittävälle hallitukselle on onneksi myös vastavoima. Vaikka hallitus tekee kaikkensa heikentääkseen ammattiliittojen ja työntekijöiden asemaa, ovat ammattiliitot ainoa taho, joka pitää työntekijöiden puolia kaikissa käänteissä. Meidän työntekijöiden on luotettava toisiimme, ja pidettävä huoli siitä, että muutkin tulevat mukaan. Aina on hyvä hetki liittyä oman alan ammattiliittoon, mutta tällaisen hallituksen aikana se on erityisen tärkeää. Työpaikalla kannattaa ottaa jäsenyys puheeksi ja pyytää työkaveria mukaan. Vain yhdessä me pystymme laittamaan kampoihin hallituksen heikennyksille ja parantamaan palvelualojen työehtoja. Kunta- ja aluevaalien tulos antoi viestin muutoksesta, mahdollisuudesta oikeudenmukaisemman politiikan paluuseen. Tässä ajassa tarvitaan enemmän, ei vähemmän, työntekijöiden ja ihmisten suojelua. Tarvitaan reilua sääntelyä, joka tukee myös rehellisesti toimivia yrityksiä. Rimaa ei pidä laskea vastuuttomien ehdoilla.

Hyvät valtuutetut

Meidän on osaltamme pidettävä huolta siitä, että poliittisessa päätöksenteossa on riittävästi työntekijöiden edustajia, tavallisten ihmisten asioiden ajajia. Kunnallisvaaleissa äänestysprosentti jäi perin alhaiseksi. Senkin eteen voisimme tehdä työpaikoilla töitä. Vaalien tulos osoitti myös, että meihin pamilaisiin luotetaan.

Kiitos kaikille ehdokkaana olleille ja vaalityötä tehneille. Valtavat onnittelut läpipäässeille. Muistakaa, että eduskuntavaaleihin on enää kaksi vuotta aikaa.

Valtuuston kevätkokous 14.-15.5.2025

Sokos Hotel Vantaa, Vantaa

PÄÄTÖSLAUSUMA 15.5.2025

Kun palkansaaajan ääni hiljenee, työnantajan ääni kovenee – järjestäytyminen on nyt tärkeämpää kuin koskaan aikaisemmin

Orpo-Purran hallitus on jo kaksi vuotta toteuttanut järjetöntä politiikkaansa, missä selvästi palkansaaajat ja erityisesti pienituloiset ovat olleet räähkän kohteena. Viime vuosien rankat sosiaaliturvaleikkaukset ja työelämäheikennykset ovat osuneet myös PAMilaisten arkeen voimakkaasti. Orpo-Purran leikkauspolitiikka on aiheuttanut sen, että melkein joka kuudes suomalainen elää köyhyysrajan alapuolella.

Koska Orpon hallitukselle työntekijöiden lyöminen ei näköjään riitä, se päätti, että ammattiliittojen jäsenmaksun verovähennysoikeus poistetaan. Tämä leikkaus on jatkumo hallituksen laantumattomassa vimmassa lyödä ammattiyhdistysliikettä ja romuttaa suomalaista sopimusyhteiskuntaa.

Jäsenmaksujen verovähennysoikeus on ollut ainoita keinoja, joilla valtiovalta toteuttaa velvoitettaan tukea järjestäytymistä ja työehdoista sopimista. Jos liittoon kuuluvien työnantajien ja työntekijöiden määrä laskee, uhkana on yleissitovuuden romuttuminen. Yleissitovat työehtosopimukset ovat sopimisen kulttuurin ydin, ja niillä turvataan työntekijöiden mahdollisuus vaikuttaa omiin työehtoihin.

Luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut ovat sopimusyhteiskunnan kulmakiviä. Työpaikoilla he ylläpitävät sopimisen kulttuuria, rakentavat luottamusta ja turvaa. He toimivat koko työyhteisön äänitorvena. Luottamushenkilöiden tärkein tehtävä on työrauhan ylläpitäminen. Luottamusmiehestä hyötyvät kaikki, myös työnantajat. Vastuullinen työnantaja kannustaa työntekijöitä järjestäytymään ja järjestäytyä itse.

Vaikka hallitus tekee kaikkensa heikentääkseen ammattiliittojen ja työntekijöiden asemaa, ovat ammattiliitot ainoa taho, joka pitää työntekijöiden puolia kaikissa käännteissä. Meidän työntekijöiden on luotettava toisiimme, ja pidettävä huoli siitä, että muutkin tulevat mukaan. Me PAMin luottamushenkilöt ja aktiivit, puolustamme sopimusyhteiskuntaa. Olemme rakentamassa siltaa vakauden ja hyvinvoinnin välillä.

Emme ole vastustamassa kehitystä - vaadimme vain, että kehitys on reilua.

Tästä pidämme kiinni. Sopimisen voima on luottamus ja tästä voimasta rakentuu hyvinvointiyhteiskuntamme perusta.

Aina on hyvä hetki liittyä oman alan ammattiliittoon, mutta tällaisten poliittisten päätösten aikana se on erityisen tärkeää. Jokaisella on oikeus kuulua liittoon. Vain yhdessä me pystymme laittamaan kampoihin hallituksen heikennyksille ja parantamaan palvelualojen työehtoja.

Yhdessä parempaa